

Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burleson. POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America. K. J. PAULASKAS Sec'y and Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States \$2.50 To Foreign Countries \$3.00 "SANDARA" 327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 35

So. Boston, Mass., Rugpjūčio (August) 30 d., 1923 m.

Metai X

Neduos Streikuoti

Gub. Pinchot Liepia Susitaikyti.

HARRISBURG, PA., rugp. 27 d. Kad kasyklų savininkai neapsiėmė pakelti mokesčių angliakasiams, angliakasių unija išsiuntinėjo visiems kietosios anglies darbininkams paliepiamą neiti dirbti po rugpjūčio 31 d., kada pasibaigs kontraktas.

Prezidentas Coolidge pavėdė angliakasių sutaikymą Pennsylvanijos gubernatoriui Pinchot. Pinchot pakvietė angliakasių ir darbininkų atstovus susivažiuoti į Harrisburg ir stengties išnauju taikyties. Ir angliakasiai, ir operatoriai atsiumė atstovus, bet nė vieni nesitikėjo, kad bus susitaikinta. Bet Pinchot šiandie pareiškė: "Susitaikymas galimas ir turi būti." Ir drauge pareiškė, kad visuomenė turi teisių reikalauti žiemai anglies. Duota suprasti, kad valdžia nedelsis, jei būdu šio streiko, bet nepaaiškino, kokių priemonių valdžia imsis, kad streiką sulaužyti.

Nori Gražinti Autoriaus Teises.

MASKVA. 1917 m. Maskolijoje panaikinta autoriaus teisės. Dabar Lunačarskis, apšvietos komisaras, įnešė į Sovnarkom'ą, kad būtų apsaugojamos autoriaus teisės literatūrinės, muzikalinės, teatralinės, kinematografinės, vertimo, fotografijų ir techninių planų. Manoma autoriui duoti dešimties metų nuosavybės teisės, išskiriant fotografijas, ant kurių tik trejų metų teisės proponuojama.

Taigi Maskolija visame pasaulyje grįžta prie senovės.

Tuština Maskolijos Kalėjimus.

MASKVA. Didesniuose Maskolijos miestuose pradėjo veikti komisijos, kad kiek nors pratuštinti kalėjimus, kurie yra kimšte prikimšti.

Laikiniai paleidžiami pirmiausia tie, kurie sėdi už mažas vagystes, triukšmo kėlimą, girtuoklystę ir dirbimą, pardavimą arba pirkimą samogonkos.

Politikinių prasikaltėlių nepaleidžia, išskiriant tuos socialistus, kurie kreipiasi į komisijas su pareiškimu, kad graudinasi savo "klaidų" ir ant visados išsižada savo partijos draugų.

Ispanijoje Bresta Revoliucija.

PARYŽIUS. Į čia ateina žinios, kad Ispanijoje eina svarbūs įvykiai, kurie rodo, kad ten

gali alei valandėlė iškilti revoliucija. Pati Prancuzija yra susirupinus, girdėdama, kad Ispanijoje eina visokios politinės, ekonominės ir militarės suirutės. Didžiausias minių įpykimas yra užtai, kad valdžia toliau tęsia nepopuliarę karę Marokkoje. Jau treči metai kaip Ispanija negali apmalšinti sukilusių marokiečių. Dėlė vadų negabumo, žuvo bereikalingai daug Ispanijos kareivių.

Svarbiausias įvykis yra sukilimas kareivių, kurie atsiskakė sėsti į laivą, turėjusį juos nuvežti į Marokko. Sukilime užmušta keli žmonės. Visgi galūgale kareivius privertė sėsti į laivą.

Cechai Dėmonstruoja Prieš Lenkus.

VARŠAVA. Iš Pragos pranešama, kad rugpjūčio 4 d. cechai sudarė milžinišką demonstraciją Javorzyn'e prieš lenkus, kurie tą pačią dieną apvaikščiojo dešimties metų sukaktuves jų "Tatrzanskos" draugijos. Užgrobikiška lenkų politika iš visur randa pasipriešinimą.

Sreikuojanti Policija Unijos Globoje.

VERA CRUZ, Meksiko, rugp. 26 d. Generalis streikas, kurs prasidėjo kelios dienos atgal, tęsiasi be vilties, kad greitai pasibaigs. Valdžia sutraukė į miestą kariuomenės. Policija, kuri taip gi streikuoja, daboja tvarkos, bet klauso tik unijos paliepiamų.

Sutrumpinta 'Tėve Musų'

CHICAGO, Ill. Dr. Edgar Goodspeed iš Chicagos universiteto, darydamas Naujojo Testamento vertimą sutrumpino Viešpaties Maldą. Pas jį yra tik tiek:

"Musų Tėvas danguose. Tavo karalystė ateik. Duok mums šiandie duonos šiai dienai ir atleisk mums mūsų kaltės, kaip mes atleidžiame mūsų kaltininkams; ir nevesk mus į pagundinimą, bet gelbėk mus nuo pikto."

Rado Aukso Dėžę.

HAGERSTOWN, Md., rugp. 26 d. Farmerys Lee Houser, 23 metų, pareiškė, kad jis ant kelio tarp Brownsyille ir Weeverton iškasė dėžę su tarp \$100,000 ir \$110,000 ir apart to ten buvę aukso pinigais apie \$10,000. Farmerys Houser sako, kad tie pinigai dabar yra jo, nes jis juos rado ant viešo kelio.

Bet kitas farmerys C. S. Wheeler taipgi nori pritaipiti prie tų pinigų, sakydamas, kad tie pinigai priklauso jo dešim-

ties metų sunui, nes vaikas pirmutinis pinigų pamatęs. Wheeler sako, kad jo vaikas sėdėjęs ant kranto prie kelio, kad Houser'is iškasė dėžę ir tik paskui Houser'is atėmęs iš vaiko dėžę ir nusinešęs.

Išspradžių Houser sakė, kad jis radęs tik \$10,000.

Manoma, kad tie pinigai buvo paslėpti Bergdollo, kurs pabėgo iš Amerikos, kad neiti į kariuomenę ir apie kurį sumiti pasikėsinią Vokietijoje neseniai skaitėme laikraščiuose. Jo motina, Bergdollen, 1921 m. teisme prisipažino, kad ji užkasė į žemę netoli Philadelphia \$105,000. Ji sakė, kad tik ji viena žino, kur pinigai užkasti. Vienok Bergdollen užsigina, kad ties Hagerstown ji nežino apie jokius pinigus.

Vokietijos Skolų Augimas

BERLYNAS. Rugsejo 20 d. Vokietijos diskontuotą popierinių pinigų buvo 363,400,000, 000,000 markių, t. y. 246,200,000,000 markių daugiau negu rugp. 10 d.

Audra Italijoje.

ROMA, rugp. 26 d. Kelias pastaras dienas Italijoje šėlo audra, kuri pridirbo daug bledies. Trieste išverstas milžiniškas kaparas uoste, sugniuždyta daug valstybinių triobų ir išdraskytos miesto maudyklos.

Neapolyje audra virto į viesulą, kurio buvo pasėmimas vandeniu. Daugiau kaip 180 namų užsėmta ir daugelis žmonių išvyti iš namų.

Tuskanijoje audra sunaikino didelius laukų plotus ir perkunijos pertraukė susinešimus.

Nedavė Miegoti tai Šovė.

NEW YORK, N. Y. Kad jis negalėjo miegoti, nes už jo langą prie Devynioliktosios gatvės erzeliavo naktia apie pustuzis erziavimas, tad Joseph Borgabonas šovė į juos. Pataikė į James Hennessy, kurs netoli ten jau gyvena. Hennessy neužilgo numirė. Borgabonas nesislėpė ir detektyvams pasakė, kad jis negalėdavo miegoti, nes po jo langais per naktis garsiai kalbėdavo ir šaudydavo.

Vaikas Prisipažino Nušovęs Drauga.

PROVIDENCE, R. I., rugp. 24 d. Aštuonerių metų vaikas Antonio Testa, išgąsdintas sapnų, pasisakė tėvams, kad jis matė, kaip jo draugas Rossi, 13 m. vaikas, pereitą antradienį nušovė trečią jų draugą — Michael Lurgio.

Lurgio tėvai pasigedo sunaus ir įjieskojo jo su policija, bet negalėjo susekti, kas jį nužudė. Tik sapnų išgąsdintas mažas Antonio Testa viską išpasakojo, kaip jie tris žaidė Rossi tėvo farmukėje, ir kaip Rossi paėmęs šautuvą užvedęs ant Lur-

gio šovė. Kad tas sukrito, Rossi įgandino Antonio Testa niekam nesakyti, nes abiem busiū bloga, idėję į karutį nušautąjį nuvežė į bałą ir paskui susitarė sakyti, kad Lurgio pats netyčiomis nusišovė.

Kad sapnų įbaugintas Antonio Testa papasakojo viską tėvams ir tie pašaukė policiją, ir Rossi prisipažino, kad jis nušovė savo draugą, bet tvirtino, kad jis to nenorėjęs padaryti, kad nušauta netyčiomis.

Perlėkta per Ameriką į 26 val. 14 min.

HEMPTEAD, N. Y., rugp. 24 d. Šiandie sulaužyta visi rekordai lėkimo skersai kontinentą, kad Wesley L. Smith nusileido čion 11:14 val., pabaigdamas pasikeitimo lėkimą iš San Francisco į 26 val. ir 14 minutų. Pirmesnysis rekordas buvo, kad leit. Kelly ir MacReady nulėkė iš New Yorko į San Diego į 26 val. ir 30 minutų.

Krasa Smith'o atvežta buvo trečia iš eilės. Jam lėkti buvo paskirta 30 valandų ir 15 min., bet jis atlėkė 4 val. ir 1 min. greičiau.

25c. už Galioną Vandens

OMAHA. Čia pritruko vandens, kad įsmuko į žemę rynos, kuriomis įeina į rezervuarą vanduo iš upės Missouri. Aptiekose pardavė vandenį po 25c. už galioną. Skalbyklos, barzdaskutyklos, restauracijos ir kitos įstaigos, kuriose reikia daug vandens, buvo uždarytos. Miestas pavėdė miesto laistymo vežimus vežti vandenį ligininėms ir restauracijoms. Kiti gyventojai galėjo įjieskotis vandens, kur jie išmanė. Taigi su visokiais indais sėmė piliečiai vandenį, kur tik jo rado: parkų upeliuose, šuliniuose, net lietaus balose.

\$7,000,000 už Paveikslus.

LONDONAS. Anglijoj pakilo triukšmo, kad Amerikiečiai išperka Anglijos paveikslus: Perreitus metus apie už 7 milijonus paveikslų išvežta iš Anglijos į Ameriką. Tik už vieną Raynolds paveikslą užmokėta \$500,000. Anglija sako, kad tas išvežimas paveikslų iš Anglijos į Ameriką privalo būti sulaukytas arba uždraudžiant visai išvežimą, arba uždedant didelę akcizę ant išvežamų paveikslų.

Traukinys Užmušė Šešis.

BINGHAMTON, N. Y., rugp. 26 d. Šeši asmens užmušta ir septintas sužeista, kad anksti šį rytą Erie traukinys užvažiavo automobilių ties Gray kryžkele. Užmuštieji yra: M. Rudis, T. Kaminski, K. Huberik, Mary Huberik — visi iš Endicott; F. Hardik ir Katy Twaryonis iš Binghamton. Visi užmuštieji

Nelaimė Ties Lyda

buvo tarpe 25 ir 35 metų amžiaus. Visi ant vietos užmušti. Išliko gyva tik M. Huberik'ienės 6 metų mergaitė, kuri nugabenta sužeista į ligonbutį.

Nebuvo liudininkų, tad ir nežinia, kaip viskas atsitiko — mat rytas buvo ukanotas. Visi grįžo iš svečių iš Tvaronių, kurių ir automobilius buvo.

Butlegeris Užmušta.

HOUSTON, Tex., rugp. 26 d. Vienas degtinės šmugelninkas užmuštas, kitas sužeistas ties Galveston anksti šį rytą, kad šmugelninkai bešaudydami norėjo ištrukti iš sargybinių. Iš sargybinių niekas nesužeista.

Suimta arti 500 rysių su 28,000 bonkų Kanados degtinės. Užmuštasis yra Frank B. Shurban, sužeistasis — H. J. Dorcker, abudu iš Galveston. Regimai tik tieldu buvo ant šmugelninkų laivelio.

Ultimatum Jugo-Slavijai.

ROMA, rugp. 24 d. Nekant-raudamas dėl nepabaigimo klausimo su Fiume, premieras Mussolini pareikalavo iš jungtinės komisijos, kuri svarsto tą klausimą, kad pabaigtų viską iki rugsejo 1 d.

Laikraščiai šį rytą peskelbė, kad Jugo-Slavijai yra išsiųsta ultimatumas tuo pareikšti nuosprendį link Fiume, nes manoma, kad Bielgrado valdžia tyčia vilkina išrišimą šio klausimo.

Vaikų Vežimėliams Nereikia Laisnių.

HARTFORD, Conn. Tėvas ar motina gali stumti gatve vaiko vežimėlį, neišsiimdami tam leidimo — taip pareiškė Stoeckel, valstijos komisijonierius vežimėjų skyriaus. Bet kad tėvai pridėda prie vaiko vežimėlio gazolinį motorą, nepaisant kaip tas būtų mažas, tada butinai reikia išsiimti leidimas ir pažymėti, kokios dirbtuvės darbo. Vienok tiesios reikalauja, kad jaunesniam per 18 metų negalima duoti leidimas.

Vieno Akis Įskiepinta Kitam.

LONDONAS. Iš Japonijos atėjo žinia, kad d-ras Sadama Atči darė pasekmingus tyrinėjimus, perkeldamas vieno žmogaus akį kitam, ir tas antrasis visai gerai matęs su svetima akia.

D-ras Atči yra pagarsėjęs nuo seniau netik Japonijoje, bet ir užsieniuose. Jis jau keleri metai studijuoja akių perskiepyjimą, ir dabar persitikrinęs, kad akis galima iš vieno žmogaus perkelti į kitą, jei tik abiejų yra vienodas kraujas.

Lenkų Traukinys Sudužo.

VARŠAVA, rugp. 24 d. Daugiau per 50 žmonių užmušta ir apie 100 sužeista, kad traukinys iš Vilniaus į Varšavą nušoko nuo bėgių netoli Lydos ir atsimušė į tvenkinio pylimą. Smogimas pramušė tvenkinį, ir pasilijęs vanduo prisidėjo prie aukų padidimo.

Traukinys buvo pilnas pasažierių, daugiausia žydų, kurių tarpe buvo daug keliaujančių į Ameriką. Pagelbos darbas buvo sunkus. Specialis pagelbos traukinys, išsiųstas iš Lydos, negalėjo priėti, nes pasilijusio tvenkinio vandens buvo išardę geležinkelio keliai.

Tokią žinią paduoda anglų laikraščiai. Lenkų laikraštis sako, jog nelaimė atsitiko tuo būdu, kad visu smarkumu bėgęs traukinys nušoko nuo bėgių ties Rožanka ir įkrito į Nemuną nuo 50 pėdų aukščio kranto. Čia ir sakoma, kad užmuštų yra 50 ir sužeistų 100.

Maskolijos Brangakmeniai Menki.

BERLYNAS. Bolševikai, sukompfiskavę brangakmenius, užpylė jais svieta. Sakoma, kad Krestinski, jų ambasadorius Berlyne, esąs visoj Europoj didžiausias deimantų prekėjas. Pasakojama, kad ambasadoje yra didelės aibės deimantų, uždarytų geležinėse dėšose. Sakoma, kad parduodami tuos deimantus bolševikai finansuoja visas savo užrubežines misijas.

Rusijos deimantai išspradžių turėjo didelį vardą, kurio jie dabar netekę. Už maskoliško deimanto karatą budavo noriai mokama po \$300, dabar jau sunku ir už \$100 parduoti. Pasirodė, kad maskoliškieji deimantai yra menkos vertės: rusai netiek žiurėdavo, kad turėti gražų deimantą, kiek kad tas deimantas būtų didelis. Todėl maskoliškieji deimantai, nors dideli, yra menkos rūšies, dažniausiai geltoni ir blogai ištekinti. Kitų kraštų žmonės nenori tokių deimantų dėvėti ir tankiausiai turi duoti juos geriau pertekinti.

Lenino Pavaduotojas Kamenev Serga.

MASKVA. Lew Kamenev yra ištiktas apopleksijos. Apsirgus Lenin'ui, Kamenev jį vietoje pirminkavo Tautinių Komisarų Sovietui. Apsirgus ir Kamenevui, pirminkovo vietą paėmė Rykoy. Kamenev'as pavojingai serga. Daktarai sako, kad nuo persidirbimo jį apopleksija užgavo.

A.L.T.S. REIKALAI

VASARĄ PRALEIDUS.

Praleidus vasaros karščius, orui pradadant atvėsti, vėl grįžtame prie naminio darbo: rengimo prakalbų, paskaitų, bei įvairių vakarėlių.

Mes, Sandariečiai, šią žiemą turime imties už spartaus starto ir energingo darbo. Visų pirma, su pradžia rugsėjo mėnesio kiekviena kuopa šaukė susirinkimus, kad iš po vasaros nelaikytų susirinkimų sutvarkyti visus kuopų reikalus; kurių narių užsilikę mokesčiai, prisiūsti centran būtinai sekančiame mėnesyje. Kada kuopos susitvarkys savus reikalus ir bus pasirengusios darban, tuomet pradėsime gyvai energingą veikimą su Centro plenuojamu prakalbų maršrutu po visas kolonijas.

Belaukiant jubilėjinio mūsų organizacijos Seimo, kuris bus gegužės mėnesyje Worcester, Mass., mes, Sandariečiai, šią žiemą turime pasidaruoti taip, kad galutinai būtų sunaikintos mūsų skolos ir kad busim jubilėjiniam Seime, galėtume padaryti tarimą, kad mūsų organas "Sandara" išeitų du kart savaitėje. Tad dar kartą kviečiu kuopų viršininkus bei visus Sandariečius, kad rugsėjo mėnesyje būtinai kiekviena kuopa šauktų susirinkimus, kad sutvarkytų kuopų reikalus ir kad būtų pasirengusios gyvai skubiai atsilipti ant kiekvieno Centro atsiskaitymo bei kokio pateikto pleno šio sezono mūsų veikimui.

Taipgi yra pageidaujama, kad kiekviena kuopa, sekančio mėnesio susirinkime apsvaresių kuopos reikalus, painformuotų Centrą apie visą kuopos stovį, kokia, kuopos nužiūra, yra nuo Centro reikalingiausia parama pradėjimui didelio veikimo. Centras, gavęs kuopų nuomones, sudarys tam tinkamus plenus ir tas bus vykdoma gyvenimas.

Tad dar kartą kviečiu visus Sandariečius į didelį bendrą darbą, kad po šios žiemos mūsų veikimo, mūsų jubilėjinis seimas TIKRAI būtų Jubilėjinis Istoriskas mūsų organizacijos Istorijoj.

K. J. PAULASKAS,
Sandaros Sekr.-Adm.

Protokolas

Iš A. L. T. Sandaros Ohio, Michigan ir Pennsylvanijos valstijų kuopų Konferencijos.

1. Konferenciją atidarė vietos 18 kp. pirmininkas gerb. A. Lapinskas, 10:15 val. ryte, rugp. 5 d., 1923, A. B. Bartuševičiaus rezidencijoj, 14853 Shore Acres Drive, Cleveland, Ohio.

2. Delegatai užsirašė sekanti: Detroit, Mich. 29 kp.

Kazys Butis,
Jonas Laukonis,
Kajetonas Šnuolis.
Pittsburgh, Pa.:

36 kp. Juozas Virbickas,
43 kp. J. A. Katkus,
79 kp. A. Akelaitytė.

Cleveland, Ohio, 18 kp.:

Jonas Plerpa,
Antanas Praškevičius,
Andrius Lapinskas,
V. K. Račkauskas.

Centro Valdybos nariai:

K. S. Karpavičius A. L. T. S.

Apšv. Kom.
Antanas Žukas, Polit. Iždo vice-pirmininkas.

Svečiai:

I. Samas, J. M. Baltrukonitė, A. Baltrukonienė, O. Karpavičienė.

3. Konferencijos valdybą išrinkta sekanti:

K. Šnuolis, Pirm.

A. Akelaitytė, Sekr.

4. Valdybai užėmus vietą, pirmiausia kalbėjo konferencijos pirm. gerb. Šnuolis. Antras kalbėjo gerb. V. K. Račkauskas, kuris savo įspūdinga kalba plačiai išreiškė reikalą šio suvažiavimo.

5. Pranešimai iš kuopų darbuotės. (a) Lapinskas praneša apie darbuotę ir upą 18 kp. narių. (b) A. Akelaitytė išreiškia savo nuomonę kaslink upo 79 kuopos. (c) J. Virbickas detalizai išpasakoja stovį 36 kp. (d) J. Katkus išduoda savo pranešimą kaslink 43 kp. (e) J. Laukonis apibrėžia padėtį 29 kuopos.

6. Nutarta, kad Pol. Iždo nariai ir Apšv. Kom. nariai turėtų sprendžiamąjį balsą, o svečiai vien tik patariamąjį balsą.

7. Apkalbėjimas dabartinės finansinės padėties A. L. T. S. ir budas pagerinti mūsų organizaciją ir jos finansinį stovį. Šiame tikslu priimtos sekančios rezoliucijos:

a) Imant domėn, kad Sandaros finansinė padėtis yra kritinga ir kad netrukus reiks rūpintis kapitaliniu spaustuvės remontu, ir kad skolos, kurias Sandara turi nemažta, bet didėja, tik skolintųjų asmens pasikeičia, suvažiavimas nutarė:

1. Atsikreipti į visas Sandaros kuopas, kad jos proporcingai savo narių skaičiui pasiskirtų sau pinigų sumas sukelti Sandaros reikalams.

2. Kad Centro Valdyba pagamintų kuopoms ir pavieniams aukotojams tam tikrą liudymą, išduodamą už stambesnes aukas.

3. Kad administracija kas mėnuo siuntinėtų kuopoms smulkias atskaitas iš pajamų ir išlaidų kaip tai buvo daroma 1922 m., kad kuopos matydamos tikrąjį stovį galėtų remti administraciją.

b) Atsižvelgiant į tai, kad Sandaros idėjinės agitacijos darbas yra visiškai užleistas. Suvažiavimas reikalauja iš Centro Valdybos:

1. Rengt maršrutus kalbėtojams ir prelegentams.

2. Bent du kartus į metus kiekvienoje kuopoje privalo būti rimta idėjinė prakalba ar paskaita apie mūsų partijos principus, apie mūsų siekinius Lietuvos politikoje ir Amerikos lietuvių gyvenime.

3. Pakviesti iš Lietuvos kalbėtojų ir su jų pagalba, visiškai Centro Valdybos kontrolėje praveisti Sandaros kuopose ir visuomenėje partinę agitaciją ir plačią rinkliavą partijos reikalams.

c) Suvažiavimas pageidauja, kad A. L. T. S. Centro Valdyba rimtai stvertusi perredagavimo mūsų Partijos Principų, kurie turi būti pritaikyti prie dabartinės padėties Lietuvos politiniame gyvenime. Taip perredaguo tieji principai turi būti patiekti kuopoms svarstyti ir Seimui priimti.

d) Suvažiavimas reiškia pageidavimą, kad Spauda Amerikoje laikytųsi tikrai valstybinio pagrindo, gaivintų tėvynės meile miniose, kiek kritingiau atsi-neštų į tokius iš Lietuvos raštus, kuriais nušviečiama išimtinai blogieji tėvynės gyvenimo apsi-reiškimai. Suvažiavimas mano, kad dabartinis frontas vedamas mūsų spaudoje neat-siekia tikslo, tuo tarpu ji už-slopina patriotingumą visuose.

e) Imant domėn, kad Vilniaus lietuviai yra begalo lenkų persekiojami, areštuojami, baudžiami, jų spauda yra uždaro-ma, mokiniai laikomi kalėjimuo-se ir tt. Ir kadangi Amerikos lietuviai nebeteikia pakankamos

pagelbos, kas veda Vilniečius prie visiško nusiminimo ir duoda lenkams dar didesnio įnirsimu mūsų tautos vaikus nu-smaugti. Suvažiavimas reiškia pageidavimą organizuoti prie Sandaros kuopų Vilniaus Draugų Burius, kurie per Politinį Iždą teiktų Vilniečiams nuolatinės, finansinės ir morales pagelbas.

f) Suvažiavimas pageidauja, kad Politinio Iždo Valdyba pradėtų veikti ir gyvai ruoštis prie sudarymo reikalingų fondų mūsų Partijai, t. y. finansavimui partijos darbo. Piktpinigis, kultūrinis darbas, ruošimasi prie 1925 m. rinkimų. Lygšiol politinio Iždo Valdyba reikalingo gyvumo neparodė.

g) Suvažiavimas išklausęs pranešimą iš Politinio Iždo vice-pirmininko p. A. Žuko, reikale Sandaros finansavimo, sutiko priimti ir jo detalizavimą pavė-dė komisijai iš sekančių narių:

A. Lapinskas,
K. Šnuolis,
J. Katkus,
A. Žukas eks-oficio.

Apskričio Suvėrimas.

h) Suvažiavimas randa reikalinga sudaryti Ohio, Pittsburgo, Pa. ir Michigan valstijų Sandaros kuopų Apskritį, kurio pareigos būtų:

1. Gaivinti Sandaros idealus Lietuvos visuomenėje.

2. Kurti naujas kuopas, kur jų nėra.

3. Vesti kultūrinį darbą ir skleisti politinę propagandą per Sandaros kuopas Apskričio prakalbomis, paskaitomis, spaudiniais ir tt., rengiant jas bent po keletą kartų kas sezonas.

4. Bendrai kooperuoti su Centro Valdybos nariais Sandaros reikalams.

5. Apskričio darbuotei taisykles pagamins šio suvažiavimo tam tikslui išrinkta komisija:

V. K. Račkauskas,
A. Akelaitytė,
Jonas Plerpa.

i) Imant domėn, kad asmeniniai užsipuldinėjimai spaudoje ant mūsų organizacijos darbuotojų neneša partijai naudos, bet skaldo jos įiegas ir įveda nesu-sipratimus mūsų pačių tarpan. Suvažiavimas griežtai smerkia visokius pseudonimus, pasislė-pusius rašytojus, keliančius polemikas mūsų srovėje ir partijoje. Pripažindami, kad idėjinė ir konstruktinė kritika turi ryškos prasmės gyvenime, negali-me tačiaus nepastebėti, kad as-meninio pobūdžio polemikos mūsų srovėje sukelia tik vidujinius nesu-sipratimus, skaldo mūsų pačių spėkas ir duoda progos kitoms partijoms naudotis ir sa-vo pozicijas tvirtinti. Suvažiavimas pageidauja, kad laikraštini-nių nutarimai būtų pildomi.

j) Sandaros Apskričio suva-žiavimas Cleveland, Ohio rugp. 5 d., 1923 m. mato netinkamą Valstiečių Liaudininkų narių įėjimą į ministerių kabinetą, todėl, kad vėliau krikščionys de-mokratai turės pamato eiti prieš Valst. Liaud. partiją, ir užmetinėti visus savo blogus dar-bus ant partijos, kuri savo ma-žumoje kabinete neturėjo jokios reikšmės.

8. Kuopų Konferencija užsi-baigė 3:30 po pietų, rugp. 5 d., 1923 m.

Pirmininkas K. Šnuolis,
Sekr. Anelė Akelaitytė.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

WORCESTER, MASS.

Pasekmingas piknikas.

A. L. T. Sandaros 16 kuopai visgi pasisekė surengti pikniką. Piknikas įvyko liepos 19 d., Tačiau ant ukės.

Žmonių buvo arti trijų šimtų. Muzikalę programą dalį išpildė Lietuvių Benas po vadovyste J. Bludžio. Buvo gan linksma

klaudyti ir visi tapo užganėdinti. Taipgi virvės traukimas davė gero juoko susirinkusiems. Mat virvės traukime dalyvavo dzukai su kalakutais. Na ir dzukai laimėjo. Dzukai traukikai: J. Banuškevičius, A. Baranauskas, O. Barnatavičius, J. Stanilevičius, P. Glauškas. Kalakutai traukikai: A. Jasiunas, P. Jasiunas, J. Peleckis, J. Vitas, Kaulakis.

Lenktynėse atsižymėjo J. Gerulis, savo greitumu laimėdamas cigarų dėžę.

Buvo dar kitokių žaislų. Na, tokie gražūs žaislai prijuokino publiką.

Dzukai nutraukę kalakutus jaučiasi kaip pusę Vilniaus užėmę. Tik gaila, kad apie šeštą val. vakare perkunija išbaide.

Kuopai liks pelno. Nariai pradeda bruzdėti. Kuopoje po biskį darosi gyvumas. Mat nori sudrutinti kuopą prieš Seimą, kad pasirodžius savo gyvumu ateinančiame jubilėjiniam seime. Pikniko rengimo komisijon įėjo A. Kraučialis ir K. Zurlis. Rudenį rengiasi pastatyti kokį nors veikalą.

Tai tiek tuom tarpu iš Sandariečių judėjimo. G.

PITTSBURGH, PA.

Svarbus Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 36 kuopos bus nedėlios vakare rugs. 2 d., 7:30 val. vakare, L. M. D. Nane. Šis susirinkimas gana svarbus, todėl čia turėtų visi nariai dalyvauti, nes bus išduotas raportas delegato iš Clevelando Sandariečių suvažiavimo. Raportas pikniko, buvusio rugp. 19 d. Taip pat prisirengimas prie maskarado balius rugs. 22 d., kaip tai paskyrimas dovanų už geriausią apsirėdymą, turim nutart, kelias dovanas duosim ir ką. Papuošimas svetainės ir darbininkai baliui. Beto Centro visoki pranešimai. Todėl malonėkite visi susirinkti, kad Sandarą vėl padarytume gyvu kuru ir prisirengt prie šio rudenio veikimo. Todėl visi malonėkit dalyvauti.

36 Kp. Valdyba.

PITTSBURGH, PA.

Sandaros kuopų piknikas.

A. L. T. Sandaros visos trys kuopos turėjo pikniką rugp. 19 d. Amsėjauz farmoj. Nors farma neparanki, nes gatvėkariais negalima privažiuoti, bet žmonių prisirinko gana skaitlingai. Ir reikia pažymėt, kad tai pavyzdingiausias piknikas, kokį man kada teko matyt, žmonėliai linksminos kogražiausiai be jokiu vaidų, be muštynių, be ko tarpe kitų srovijų surengtų piknikų neapsieina.

Da reikia pastebėti, kad Pittsburgo gana yra lietuvių gerai prasigyvenusių, ką galima ir iš to spręst, kad į Sandaros kuopų pikniką suvažiavo į 50 automobilių ir buvo net labai trambio mašinų. Daugiausia buvo iš N. S., S. S. ir McKees Rocks. Soho tai turbūt biedniausia kolonija, o gal buvo nuvažiaavę į kitą pikniką, kurs, savo, buvęs tą pačią dieną M. P. S.

Vakare po 5 buvo programos: buvo lenktynės, kur bėgo vaikai: pirmą dovaną laimėjo P. Rupšis, antrą Br. Vainauskas. Mergaitės: pirmą Julė Valkauskiūtė, antrą Em. Senuliūtė. Merginos: pirmą Sicilija Baliukiūtė, antrą M. Skurulskiūtė. Jauni vyrai: 1-mą J. Relis, 2-ą F. Radžiukinas. Stori vyrai: pirmą V. Sadauckas, antrą Zoleris. Moters: pirmą M. Cigelienė, antrą B. Bamevičienė. Pajū valgy-me laimėjo: pirmą J. Ralis, antrą Ona Jotsiūtė.

Gana buvo juokų už išlaimėtus priesus. Mat moterų kuopai būvo pavesta sutaisyti, tai jos ir sutaisė, kad žmoneliai turėjo gana gardaus juoko: kada F. Radžiukinas gavo didžiausią dė-

žę, daugelis spėjo, kad keselis, bet kada pradėjo vynioti, tai nusibodo bevyniojant, kad galų galė rado pora mažų lėlių. Taip pat ir kiti gana juokingi: moterims laimėjus viena gavo kočiōlā (tai kai "Saulės" Baltruviene su kočiōlu). Bet juokingiausia tai pajus valgant, kada pats

su burna turi pasiimt, tai publika prisijuokė gana. Toliau vėl tęsės šokiai lig kol sutemo. Nors biskį ir lietaus buvo po 4 val., bet tas nieko nekenkė, nes tuo nustojo. Be abejo ir Sandaros kuopoms liks pelno po kokią \$50.00. Sandarietis.

LIETUVOS ŽINIOS

IS VILNIAUS.

Pinigai už elektrą.

Nuo šio laiko busianį įvesta nauja tvarka mokant už elektriką: mokesčiai už elektriką galima busią mokėti ir per bankus, kurie už patarnavimą imsią sau 2 procentu komisijos. Šituo ke-liu galima busią mokėti turint blanką No. 6. Elektros pinigų inkasavimas galima busią atlikti šiuose bankuose: 1) Privatini Vilniaus Prekybos Bankas Mickevičiaus g. Nr. 8, 2) Ukio ir Pramonės bankas, Mickevičiaus g. 17 ir 3) Tas pats bankas — Didžioji g. Nr. 66 kasdien nuo 9 ligi 12 val. prieš piet.

Nauji "žygiai."

"Dzienn. Wil." kažin koks kun. K. W. nusiskundžia, kad nemetama laukan lietuvių prieglauda iš Subačiaus gatv. 23, 1921 metų pavyzdžiu, kai buvo išmesta lietuvių prieglauda iš namų Nr. 16 (toj pačioj gatvėj), nes šio buto permaža esą šaritetms, kurios taip daug pri-rinkusios rastinių vaikų. Idomu kas čia per priešastys veikia, kad tų rastinių vaikų taip daug atsirado Vilniuje, ir jau jie net naujai įkurtose prieglaudose nesutelpa, o sutilpdavo net caro laikais. Ar nedaro čia įtakos "swięte wojsko"?

"Dz. Wil." redakcija šitam piudymui atskirame savo prier-raše pritaria ir tvirtina, teisingiau — meluoja, jog iš 100 lietuvių vaikų, laikomų Vilniaus lietuvių prieglaudose 99 esą at-vežti iš "Kauno Liet."

"Rzec. posp." varšuviškėj rytinėj Nr. 209 kažin koks Wil-nianin vėl pradeda kurį laiką tylėjusią nešvarią kampaniją prieš Vilniaus vyskupą Matulevičių, prieidamas savo inasnuo-cijų pilnuose išvedžiojimuose net ligi tokio galo: "Vilniaus vyskupo Matulevičiaus darbavi-mos pavojingumas ir katalikų bažnyčiai (vyriausiai lenkų šo-vinizmui. Red.) matomas." Ir tai visa tik dėlto, kad vyskupas šiek tiek pradėjo atsižiūrėti gu-dų kalbos reikalų bažnytinuose gudų katalikų santikiuose.

Vėžio greitumu.

Teko sužinoti, kad yra įteikta lenkų valdžiai keleto lietuvių draugijų įstatai, pavyzd. Moky-tojų Sąjungos, šv. Kazimiero draugijos ir kitų. Praėjo jau ke-letas mėnesių, o atsakomo vis nėra. Matyt, prikibti negalima, užtat vilkinama iki nusibosiant laukti. Vis nauja taktika. Kam lietuviams draugijų, jiems gana "pomazankos, žytniukvos" ir ktko lenkai lietuviams nedraudžia.

Juostos.

Visoki svetimšaliai labai greit pastebi Lietuvos turtus ir moka jais pasinaudoti. Esant vokie-čiams, matėme, kaip jie jieškojo juostų ir jas gabeno į Vokietiją, nes jose rado daug grožio. Tuomet juostų gamyba buvo labai išsiplėtus ir mūsų tautiečiai taip pat stengėsi jas nešioti. Bet dabar vėl viskas, taip sakant, ap-mirė, nes svetimtaučiams nesi-dominant, mes ir nekvaršiname galvos daile. Kai dabar atvyks-ta įvairios lenkų ekskursijos, jieškodamos juostų, tad Vilniuje labai sunku jiems šitas daly-kas sumedžioti. Reikia būtinai šituo reikalau susidominti, steig-ti tam tikros dirbtuvės, mokyk-los, kame nauja karfa išmokyti gaminti juostų. Turi būtinai to mokyti prieglaudose ir kur tik

galima. Reikia tai išplatinti pro-vincijoj, nes dabar maža kas te-moka mūsų sodžiuje šito darbo. Redakcija mielu noru patarnaus sinteresuotiems, nurodydama kaip įsigyti juostų ir pramokti jas austi, nes mes esame kon-takte su asmenimis, atsidėju-siais šitai meno sričiai.

("L. Rytai.")

Latvių nepaprastas pasiunti-nys ir Įgaliotasai Ministeris Lie-tuvai p. Seya išvyko iki VIII 25 d. atostogų į Rygą. Jo pareigas eina p. Vigrabs.

Nauji parodos paviljonai.

Kauno paroda šiais metais ža-da išeiti daug didesnė, negu per-nai. Jau užsakyta pastatyti apie 20 naujų paviljonų. Vietos dau-giausia jau užpirtkos. Bus ir pi-niginųjų dovanų už gerus ekspon-atus, iki 100 litų.

Geistina butų, kad daugiau pasirodytų kaimai su savo eks-pонатais. Esančios provincijoj organizacijos permažai dar pa-roda interesuojasi. Savivaldy-bėms reiktų parodyti statisti-kos skyrjuje savo veikimą, nes dešinieji Seime rėkia, kad savi-valdybės nieko nedirba. Juk ne-sunku ir dar galima suspėti dia-gramų ir kartogramų pridirbti. Pernai tik Kauno savivaldybė buvo pasirodžiusi.

Lietuvos Baltgudžių Ministeri-joj. Liepos 28 d. 1923 m. be priešasčių paaiškinimo paliuo-suota nuo tarnybos penketas baltgudžių tarnautojų, tame skaičiuje keletas iš "33" Vil-niaus tremtinių.

Pasipiktinusi tokiu nesupran-tamu tarnautojų paliuosavimu Kauno baltgudžių kolonija nu-tarusi, kad nei vienas baltgudis neturi moralės teisės tarnauti tokioj įstaigoj, kur tyčiojamasi iš jo tautinių teisių.

Duodasi patėmyti, kad ir į baltgudžius dabar taikomą kata-likška politika — baltgudžiai katalikai ("Kryvič") proteguo-jami, o pravoslavai arba laisva-maniai bent neigiami. Net Klai-pėdos krašte jau girdėt pasi-skundimų, kad evangelikai Lie-tuvai užviešpatavus turi katali-kų šventes švesti, nes valdžios įstaigos tada uždaromos.

Stebuklai. Aleksote kadaise karo žinybai prigulėjo didelis Nemuno kranto gabalas. Susi-siekimo Ministerija tą krantą išprašė iš K. A. M. sau neva tai uostui statyti. Siomis dienomis Susisiekimo Ministerijos buvo sušauktas posėdis aptarti, kur Kaune statyti uostą. Ir čia pasi-rodė stebuklas, kurį čia minime, tas Nemuno kranto gabalas iš Susisiekimo Ministerijos pate-kęs į kun. Vailokačio banką, kuris ten savo sandėlius turi. Kokiū būdu tai atsitiko, — Susisiekimo Ministerijos valdinin-kai to nežino. Jie žino tiek tik, kad bankas kažkokiomis teisė-mis pasiremdamas, reikalauja iš Susisiekimo, ar K. A. Minis-terijos ir likusią kranto dalį ati-duoti bankui. ("L. Žin.")

KIEKVIENAS SUSIPRA-TĖS LIETUVIS PRIKLAUSO PRIE A. L. T. SANDAROS.

KREIPDAMĖSI Į BILĖ ĮS-TAIGĄ, FIRMĄ AR ŠIAIP BIZNIERIŲ, PAŽYMEKITE, JOG SUŽINOJOTE "SANDA-

Fitz. James O'Brien.

Kas čia? Paslaptis.

Prisipažįsiu, kad su dideliu dvejyminiu imuosiu šio keisto pasakojimo, kurį aš jums atkartosiu. Įvykiai, kuriuos aš ketinu išdėstyti, yra nepaprasto ir negirdėto pobūdžio, ir aš esu pasirengęs sutikti daug nepasitikėjimo ir paniekos. Visa tą aš išanksto priimu. Aš turiu, aš manau, gana literatinės drąsos suvokti neuzsitikėjimą. Aš nutariau, rimtai apsvaustęs, papasakoti paprastu tiesmuku būdu, kiek išgalėsiu, kai kuriuos faktus, kuriuos man teko tēmyti praėjusiam liepos mėnesyje, ir kuriems nėra lygių fizikinių mokslų paslapčių užrašuose.

Aš gyvenau po No. — Dvidešimtis šeštos gatvės šiame mieste. Namas kaikuriomis žvilgsniais yra akvvas. Dvejus pastaruosius metus jis turi vardą tokio, kuriame vaidinasi. Yra tai didelė ir išnaši rezidencija, apsupta kas pirmiau buvo sodas, bet kas dabar yra žalias užtvaras baltinti skalbinius. Sausa papėdė to, kas pirmiau buvo fontana ir keli vaisių medžiai, neapžiūrėti ir apkerpę, rodo, kad ši vieta praetuose laikuose buvo maloni, pavėsiuota gužtelė, pilna vaisių ir gėlių ir čiuvevančio vandens.

Namas labai ruimingas. Prie menia prakilnaus didumo lydi prie spiralių laiptų, besisukančių jų viduryje, ir visi namų skyriniai yra imponuojančio dydžio. Penkiolika ar dvidešimtis metų atgal šiuos namus pastatydino ponas A —, gerai žinomas New Yorko vaizbuonas, kurs penkeri metai atgal visą komercialų svetą sutraukė mėslungiu savo milžiniškomis bankos prigavytėmis. Ponas A —, kaip visi žino, pabėgo į Europą ir netrukus numirė iš susigrauzimo. Beveik pavymu, kaip tik atėjo ir buvo patvirtinta žinia apie jo mirtį, pasklido gandas Dvidešimtšestoje gatv., buk No. —vaidinasi. Legalės priemonės atėmė namą iš jo pirmesniojo savininko našlės, ir jame gyveno tik sargas ir jo pati, pastatyti agento, kurs turėjo namą išsamdyti ar parduoti. Sie žmonės skundėsi, kad juos kvaršina nepaprasti balsai. Duryš buk pačios savaimi atsidarnėję. Baldų palaikai, išskirstyti po įvairius ruimus, nakčia kokios nežinomos rankos buk budavę suriejami į vieną kruvą. Nematomos kojos buk treplendavę laiptais aukštyn ir žemyn visiškose dienos šviesoje, drauge su šlamėjimu nematomų silkinų šlebių ir su šliaužimu neregimų rankų masyviais turėkliais. Sargas ir jo pati pareiškė ten daugiau negyvensi. Namų agentas pasijuokė, paleido juodu ir įstatė kitus į jų vietą. Balsai ir viršgamtiniai apsišėikimai nesiliovė. Kaimynai dažinai, ir namai buvo trejus metus be gyventojų. Keli derėjosi, bet vis kasžin kaip prieš kontrakto sudarymą jie dasigirdavo nemalonius gaudus ir atsitrukdavo.

Taip šis dalykas buvo, kad mano šeiminkė — kuri tuo tarpu laikė kvartirantų namus prie Bleecker gatvės ir kuri norėjo persikraustyti aukščiau į miestą — paėmė drasią mintį pasisamdyt No. — Dvidešimtis šeštos gatvės. Turėdama pulkelį drąsių ir filosofingų kvartirantų, ji išdėstė mums savo sumanymą, atvirai papasakodama mums viską, ką tik ji buvo girdėjęs apie namus, į kuriuos rengeši perkraustyti mus. Išskiriant du bailiū — jurių kapitoną ir biznį pametusį kalifornietį, kuriuodu tuojau pareiškė, kad jie atsitrukia — visi ponios

Maffat svečiai pareiškė, kad jie lydės ją jos mandagiume įskraustlme į dvasių buveinę.

Mes persikraustėme gegužės mėnesyje, ir visi neatsidžiaugėme naująja vieta. Ta Dvidešimtis šeštosios gatvės vieta, kur mus namas buvo — tarpe Septintosios ir Aštuntosios gatvėlių — yra viena iš maloniausių New Yorko vietų. Sodai namų užpakaliuose, einanti beveik iki pat upės Hudson, darė tobulą žaliuynų pastogę. Oras tyras ir gaivinantis, atplaukiantis skersai upę tiesiog nuo Weehawken kalvelių ir net apšepęs sodelis, kurs supo mūsų namus iš dviejų šonų, nors skalbimo dienomis rodė lyg per daug džiuanamųjų virvių, vis davė mums žalumos, į kurią žiūrėti, ir vėsu užlindimą vasaros vakarais, kur mes patamsėje rukėme cigarus ir dabojome, kaip žiburinės musiuokės švyturiuoja savo liktarnas ilgose žolėse.

Suprantama, kaip tik mes apsigyvenome No. —, tuo nekantriai pradėjome laukti spūkių apsišėikimo. Pietaudami kalbėjome tik apie viršprigimtinus dalykus. Vienas iš kvartirantų, kurs tik sau nusipirko ponios Crowe knygą „Gamtos Nakties Pusė“, visų buvo laikomas už viešą priešą, kad nenupirko dvidešimtis kopijų. Tas vyras buvo koatsargiausias kol jis skaitė tą knygą. Buvo sudaryta šnipystės sistema priešais jį. Jei jis neatsargiai pasidėjęs knygą išėidavo iš ruimo, ta tuo budavo užgrobita ir garsiai skaitoma slaptoje vietoj keljems rinkiniams. Aš pasidariau labai įžymus asmuo, kad išėjo į viršų, jog aš pusėtinau nusimanau apie viršgamtinį ir esu kartą parašęs apysaką „Tulpių vazonas.“ kurios pamatas buvo spukas. Jei stalas ar sienos lenta pasigaubdavo, kad mes budavome susirinkę didžiamjame bute, tuo pasidarydavo tylu, ir kiekvienas budavo pasirengęs išgirsti retėžių žvangėjimą ir spektralį apsišėikimą.

Po mėnesio psichologinio įsitempimo su didžiausiu apsilviltu mes turėjome pripažinti, kad nieko kiek nors panašaus į viršgamtinį neapsireiškė. Vieną kartą juodas patarnautojas stengėsi įkalbėti, buk jo žvakė jam išsirengiant gulti užgesus slaptingu būdu, bet kad mes daugiau kai kartą matėme tą ponaitį tokiame padėjime, kad iš vienos žvakės jam turėjo rodyties dvi, aš maniau, kad galima, žengus žingsnį toliau toj linkmėje, gražinant procesą, prieiti prie išvados, kad jis nematė nė vienos žvakės ten, kur vieną privalė matyti.

Taip visko buta, kad pasitaike įvykis toks baisingas ir neišaiškinamas, kad mano protas pašlyja tik pamąscius apie jį. Įvykiu liepos 10 dieną, Kad pietų pasibaigė, aš su savo draugu D-ru Hammond, išėjau į sodą parukyti pypkės. Apart protinių simpatijų tarp manęs ir daktaro, mudu da rišo slapta nedorybė — mudu abu rukėva opiuma. Minėtąjį vakarą mudu su daktaru buvoma nepaprastam metafizikiniame upe. Mudu užsi- degėva savo dideles miršaumo pypkes, prikimštas puikaus Turkiško tabako, kurio viduryje degė juodas opiumo žirnukas; mudu žygiavo šian ir atgal, šnekučiuodami. Stebėtinai prieš taravimas buvo musų minčių linkmėje. Jos nenorėjo lėkti į saulės apšviestas sritis, į kurias mes norėjome jas palėkdinti. Dėl nežinomų priežascių jos vis sviro į tamsias, apvienėjusias gulyklas, kur buvo nuolatini-

tamsumas. Veltu buvo, kad, seru papročiu, mudu keliavo į Rytų šalis ir kalbėjome apie tenaičius linksmus bazarus, blizgėjusius Haruno laikus, hare-nus ir rumus. Juodos šmėklos tovienio kilo iš mudviejų kalbų gelmės, skėtėsi ir uždengė viską. Nejučiomis pasidavėm slaptai galei, kuri mudu lankstė ir atsidavėm tamsioms dumoms. Kurį laiką kalbėjome apie žmogaus minties palinkimą prie misteriskumo ir apie beveik visuotiną meilę. Baisaus, kad Hammond staiga tarė man: „Kas, tavo nuomone, yra didžiausias Baimės elementas?“

Klausimas, prisipažįsiu, buvo man mįslys.. Aš žinojau, kad daug dalykų yra baisingų. Suklupti ant lavono patamsėje; matyti, kaip man sykį teko, moteris plaukianti gilia ir sriaunia upe, su desperatingai iškelto mis rankomis ir su baisum, išverstu veidu, spiegianti, kad ji skendo, šiurpulingus klykimus, kurie širdį vėrė, kad mes, žiurovai, pasvirę stovėjome prie lango šešiasdešimtis pėdų aukščiau upės, negalėdami nieku jai pagelbėti, tik nebyliai dabodami jos didžiausią agoniją ir pasinėrimą. Apdaužytas išgyverėlis, be regimos gyvybės, sutiktas plukiojantis jurėse, yra baisingas daiktas, nes primena Baimę, kurios dalis yra užslėpta. Bet dabar man pirmu kartu užėjo mintis, kad turi būti vienas didelis ir pamatinis baimės įkuni-jimas, visų baimių Karalius, kuriam visa kita tur pasiduot. Kas tai galėjo būti? Kokis aplinkybių retėžis galėtų būti jo tėvas?

—Prisipažįsiu, Hammonde — aš atsakiau:— kad aš niekad pirmiau neesu svarstęs šio klausimo. Kad turi būti vienas Kas-Nors baisingesnis už visus kitus daiktus, tą aš jaučiu. Vienok aš negaliu kėsintis nė prie mažiausio išaiškinimo.

—Aš taip lygiai, kaip ir tu, Harry — jis atsakė:— Aš jaučiu savyje gabumą jausti didesnę baimę, nė kaip kada žmogaus mintis įsivaizdino, ką tokį jungiantį bauginiausioje maišatyje iki nesijungiančiais skaito-nus elementus. Balsų šaukimas Brockden Brown'o apysakoje „Wieland“ yra bauginantis; taip pat ir paveikslas Slenksčio Gyventojų Bulwer'o apysakoje „Zenoni“. Bet — jis tarė, purtydamas galva:— yra „da baisesnių dalykų, nė kaip šitie.

—Klausyk, Hammonde — aš sušukau:— dėl Dievo liaukimės su tokiomis kalbomis!

—Aš nežinau, kas man šiandie darosi — jis tarė:— bet mano smegens šiandie susiranda visokių keistų ir baugių dalykų. Aš jaučiu, kad šiandie aš galėčiau parašyti apysaką kaip Hoffmanno, jei tik aš bučiau valdonas literaturinio stiliaus.

—Gerai, jei tu busi Hoffmanninis savo kalboje, aš einu į lovą. Opiumas ir slougičiai niekad neturi būti draugėn suvedami. Kaip tvanku! Labą naktį, Hammonde!

—Labą naktį, Harry. Smagių sapnų!

—Tau, niekše, kaukų, laumių ir raganų!

Mudu persiskyrėva, kiekvienas nueidamas į savo ruimą. Aš greitai nusirengiau ir įlipau į lovą, savo paprastu papročiu pasiimdamas knygą, kurią aš užsiskaitau į miegą. Aš prasi-skleidžiau knygą, kaip tik mano galva palypstė priegalvi, ir tuo ją sviedžiau į kitą ruimo kraštą. Knyga buvo Gordon'o „Baidyklų Istorija,“ keistas prancuzų veikalas, kurį aš neseniai parsitraukęs iš Prancuzijos, bet kuris dabartiniame mano upe negalėjo man būti malonus. Pasirįžau tuo užmigti; tad, pritraukęs gazą, kad tik mažas mėlynas taškelis žerėjo viršuje tuties, aš atsiguliu išdrikas.

(Bus daugiau)

Klevo Supuoklės

Mano sielos merguželei Stasytei

I.

Iš klevelio, žalio klevo supuoklės tašytos, merguželei mano jaunai žaisti įtaisytos... Jos nebijo audrų, vėtrų — stiprios, grandinėlės... Tiktai žvilgio užkerėti bijo supuoklės... Jei atjos barnužis jaunas, širdžiai pažadėtas... lu... malonios supuoklės lu nepalytėtos...

II.

Supamės, supamės gražus, jauni, supuoklės' klevo vienii vienii...

Akys, luputės visai arti... Žvaigždės žibutės ir netoli...

Supamės, supamės priekin, smarkyn, supamės vienii, lekiam tolyn...

Supamės vėtroje blaškant žaibams, supamės audroje užiant siaubams...

Supamės, supamės, gražus, jauni, supuoklės' klevo, vienii vienii...

III.

Mums besisupant, bežaidžiant audros sukuriai, mums belaukiant vėtroj džiaugtis šelstančiais juokais... lužo... klevo supuoklės, apmirė širdis... žvainių meilę merguželės pavogė žvilgys...

Tyrų Duktė.

(Iš „Vasaros šnekos.“)

Gal Jis?..

Ten buvau aš su juo, ir paliko tenai mano balti žiedai... Mano balti žiedai, išdraikyti tenai. Ten vėjalis švelnus glamonėjo krutis ir bučiavo akis... Gal ne vėjas, gal jis? Lyg jutau ant peties garbanuotas vilnis jo švelnučių plaukų... Tai gal jis tarp žiedų?... Ir paliko tenai mano laimės sapnai... O bernužis?... Kur jis? Argi jau nesugrįž? Ir baltųjų žiedų nesurinks? negrąžins?... (Iš „Vasaros šnekos“)

Kiek Žmogus Svertų ant Kitų Planetų.

(Liuosas pasiskaitymas).

Išsitobulinus šiandieniniai matematikai, jau nėra reikalo tiesioginiai dasiekti kokią nors planetą, idant sužinojus jos ypatybes. Mokslui yra žinoma planetų apštis ir standumas. Svarumas ant žemės yra apspregtas jos paviršio pritraukimo arba gravitacija, kaip kad legenda sako mums, kad obuolys nupulė ant Isaac'o Newton'o galvos. Pritraukimo spēka priklauso ne vien nuo žemės didumo, bet ir jos standumo — tirstumo: arba iš kiekybės medegos ji susideda proporciroje savo dydžio. Dabar gravitacijos paviršis bile kurio kuno erdvėje yra atnašus lyg žemės, ir buna surandamas padauginant to kuno tirstumą palyginant su žemės tirstumu, jo skermę, su žemės skermę.

Pavyzdžiui, kaip yra žinoma, mėnulio radius yra biškį daugiau, kaip viena ketvirtadalis musų žemės; tirstumas apie trys penktadaliai ir paviršius turi gravitacijos apie vieną šeštadali. Žmogus sverias ant žemės 160 svarų, o ant mėnulio vos tik 27 svarus svers! Tokiu pat budu galima surasti, jog tas pats žmogus ant saulės paviršiaus svers arti dviejų tonų! Todėl, jog jos paviršio gravitacija arti 27 ir pusę sykų didesnė už žemės. Ant mėnulio tas žmogus taip lengvai šokinėtų, kaip žiogas, kad gi ant saulės jis susitrintų savo paties svarumu.

Ant šių pasaulių svertų tas pats žmogus maždaug panašiai: ant Merkuro penkiasdešimtis svarų, ant Venus šimtą trisdešimtis šešius svarus, ant Marso penkiasdešimtis aštuonius, ant Jupiterio keturius šimtus, ant Saturno šimtą septyniasdešimtis vieną, ant Urano šimtą penkiasdešimtis aštuonius, ir Neptuno šimtą trisdešimtis devynius. Kaikuriomis minėtos planetos nedaug skiriasi nuo musų žemės.

Lengvas svarumas ant asteroidų — asteroidai yra tarpe kitų planetų ir buna jie maži. Vienas iš didžiausių asteroidų — Ceres, kurios diametras yra keturi šimtai aštuoniosdešimtis penkios mylios. Jos gravitacija taip lengva, kad žmogui sveidus akmenį į erdvę, tas daugiau nesugrįžtų. Asteroidai turinti diametro dvidešimtis mylių, žmogus jeigu norėtų, lengvai galėtų šokti į erdvę ir nebesugrįžtų prie jos.

Asteroidas Antares — milžiniška raudona žvaigždė, kurios radius yra penkius šimtus kartų didesnis už saulės radiusą, bet jos paviršio gravitacija vos siekia dvylika tukstantinės dalies musų žemės. Ji budama ant tiek skįsta ir nesukietėjus, jog tokia tai spēka jį pritraukia visokių daiktų prie savės. Žmogus ant jos tesvertų tik apie du svaru.

K. J. Semaška, kolegijos studentas, Chicago, Ill.

Konstitucijos Aprūpinimai dėl Prezidento Įpėdinio.

Suv. Valstijų šeštas prezidentas mirė tarnystoj. Trys nužudyti ir trys ligomis mirė.

Prezidentas William Henry Harrison buvo pirmas prezidentas miręs tarnystoj. Jis buvo prezidentas 1841 metais ir buvo devintas Suv. Valstijų prezidentas. Jis mirė balandžio 4 d., 1841 metais, tarnavęs tik vieną mėnesį. John Tyler buvo jo įpėdinis.

Devyneri metai vėliau antras prezidentas mirė tarnystoj. Tai buvo Zachary Taylor. Buvo įves

dintas 1849 metais, tarnavo vienus metus ir keturius mėnesius, ir mirė 1850 m., liepos 9 d. Jo įpėdinis buvo Millard Fillmore.

Abraham Lincoln buvo musų šešioliktas prezidentas, ir buvo nužudytas Gord's teatre, Washingtone, 1865 metais, balandžio 14 d. Prezidentas Lincoln nušautas ir mirė sekančią dieną. Jis tarnavo ketverius metus ir du mėnesiu. Andrew Johnson užėmė prezidento vietą.

James A. Garfield buvo antras nužudytas prezidentas. Jį nušovė Pensilvanijos stotyje, Washingtone, ir jis mirė rugsėjo 19 d., 1881 metais. Prezidentas Garfield tarnavo šešius ir pusę mėnesio ir buvo musų dvidešimtas prezidentas. Jo įpėdinis buvo Chester A. Arthur.

Prezidentas William McKinley buvo nušautas. Du syk pašautas lankydamas Pan-American Muzikos parodą, Buffalo, N. Y. Jis tarnavo septynerius metus ir penkius mėnesius ir jo įpėdiniu buvo Theodore Roosevelt. Yra žingeidu patėmyti, jog Theodore Roosevelt buvo pirmutinis vice-prezidentas, kurs užėmė neįpildytą prezidento laiką, ir kuris vėliau buvo išrinktas į prezidentus.

Prezidentas Hardingas šeštas musų mirusių tarnystėje prezidentų; istarnavęs dvejus metus ir keturius mėnesius. Prezidentas Hardingas buvo musų dvidešimtis devintasis prezidentas. Jo įpėdinis yra Calvin Coolidge.

Calvin Coolidge tapsta Suv. Valstijų prezidentas sulig konstitucijos aprūpinimu.

Konstitucijos šeštas paragrafas straipsnio II skaito:

„Jei atsitiktų prašalinimas prezidento iš urėdo, ar jam pasimirus, atsistačius arba negalint jam išpildyti galę ir pareigas šitame urėde, tuomet uždedama ant vice-prezidento, ir kongresas gali, sulyg įstatymų, atsitikus prašalinimui, mirčiai, atsistatydinimui arba negalėjimui, paskirti abudu, kaip prezidentą ir vice-prezidentą, apskelbdamas, kuris valdininkas turi veikti kaip prezidentas, ir toks valdininkas turi sulyg to veikti, iki pereis negalėjimas, arba bus prezidentas išrinktas.“

Atsitikus, kad prezidentas Coolidge būtų prašalintas, mirtų, ar sunegalėtų, Valstijos Sekretorius taptų prezidentas. Po jo, eilė, seką Izdo, Karo Sekretoriai, Generalis Prokuroras, Generalis Pašto Viršininkas, Laivyno, Vidaus., žemdirbystės, Susinešimo ar Darbo Sekretoriai.

F. L. I. S.

LENKAI ĮVEDA BAUDŽIAVĄ

E. EILIOJI (okup. Vilniaus Krašte). Vietos sodiečiai labai skundžiasi dėl lenkų dvarininkų sauvaliavimo. Seniau dvarininką galima buvo paduoti teisman, dabar gi ar dvarininkas žemę užgriebs ar kitokiu budu sodietį nuskrūtas, tasis neturi kam pasiskusti. Jei kas mėgina pasipriešinti — gauna botago ar kalėjimo ir tuom byla užsibaigia.

„Lietuvos Rytai“ rašo, kad Lydos apskrityje priviso daugybė apgavikų ir plėšikų, kurie įvairiais budais išvilioja vietinius ukininkus į miškus, ten apiplėšia ir tankiai nužudo.

LENKIJA NEMANANTI DĖTIS MAZOJON SANTARVĖN.

E. LONDONAS. Anglų Radio žiniomis iš Varšavos, lenkų užsienių reikalų ministeris Sejda, kalbėdamas Seimo posėdyje apie lenkų santykius su Mažąja Santarve, pareiškė, kad Lenkija visai nemananti (?) jon įeiti, bet tik stengiantis palaikyti draugiškus santykius su visomis Mažosios Santarvės valstybėmis. („Pr. L. Bals.“)

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South
Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL
LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUŠKAS
Business Manager.
227 N Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Prenumerata turi būti apmokama
Savaitinis laikraštis
Leidžiamas kas Ketverias
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SANDAROS
U viršaus. Prenumeratos metas skai-
tosi nuo dienos užrašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Mo-
ney Orderiu, adresuojant:
Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.50
" " Kanadoje \$2.75
" " (Užsieniuose) .. \$3.00
Entered as Second - Class Matter
January 14, 1914, at the Post Office
Boston, Massachusetts, under the Act
of March 3, 1879.

Apžvalga.

DĀ VIENAS KANDIDATAS.

D-ras Graičiūnas taip mums rašo:

Į pastabą: "Vyrai, baigkite tuščius ginčus" — pavelykite ir man pridėti trylekį. Gerb. Sandariečiai daugiaus susidomėjimo į kilisius ginčus, tai nėra tušti ginčai, nepamatuoti ginčai — yra tai dienos klausimas, tik jis nėra aiškiai ir mūsų žmonėms suprantamai šie ginčai pastatyti.

Sandara nėra tai pašelpinė nuo ligos draugystė, o yra politin-ekonominė draugija, mes jai dirbam jau arti dešimt metų, o naudos išto nieko, tik vienas kitas svetimas ir šiaudinis Sandarietis galėjo tikėtis paramos politin. ar medžiaginės. — Vienas už visus, visi už vieną — o pas mus: Visi už vieną, o tas vienas nuo mūsų nugarą atgrįžtų. Štai mes rėmėm ir remiam p. Vidiką, — Noru-Naruševičių, — Balutį, K. Norukų ir daugel kitų — o kiek tieji gerbiamieji Sandarai davė medžiagos ar dorinės paramos? Atpenč dar, kaip tyčia, mums pripuolamas vietas prie Liet. kurybos darbo atidavė Bielskiams, Mostovskiams, žydams ir paliokams, ir kitiems, kurie mūsų nuveiktais darbais atsistojo ant kojų ir mus ignoruoja. Dargi net V. L. nesiskaito su mumis ir p. F. J. Bagočiui kablegramus siunčia ir tt.

Laikas jau, kad Sandaros Centras tuos reikalus sutvarkytų, tada panašus ginčai nekils, o kol šis taip svarbus klausimas netaps sutvarkytas, ramybės, rimto darbo ir muosekliaus apčiuopiamo darbo Sandara nenuveiks.

Prie to, Sandara duoda progą naujai partijai gimti — ir ji gims, jei Sandaros Centras nesugebės rimčiau pažvelgti į tuos ginčus.

Tai nejuokai arti \$85,000 sunaudotų Nepriugulmybės Fondo pinigų. Gal apie \$10, Politinio Iždo ir užtai Sandariečiams špyga. Vietas Lietuvos kurybos darbo Lietuvoje ir užsieniuose, užėmė ne lietuvių orientuocijos žmonės. (lenkai ir žydai, skaityk "Draugas" š. m. liepos 13 d.). Taipgi toliaus negali reikalai tvarkytis, todėl gerb. Centras, vietoje šaukti: "Vyrai, baigkite tuščius ginčus," atsižvelgkite į ateitį: p. Čarnickis važiuoja Rygon. Kas užims jo vietą, kas bus konsuliais — ar tai Sandariečiams visvien kas nebus?

Vakar turėjome Chicagiečiai Sandariečiai konferenciją ir vienas rimtas veikėjas pasakė, kad Lietuvon iš Amerikos atsiskaukė net 100 kandidatų į konsulius; todėl aš viešai statau savo kandidaturą, tai bus 101 kandidatas, tegul v. l. žinos, kad yra žmonių Amerikoje, kurie nori pasidaruoti Lietuvos kurybos darbuotei.

Dr. A. L. Graičiūnas.
Prie šio gerb. daktaro laiško turime prikergti keletą pastabų.

KLaida SU p. BAGOČIUM.

Reikia, kad visuomenė žinotų, kad ana nelaiminga telegrama, kurią Valstiečiai Liaudininkai siuntė iš vien Sandarai ir Bagočiui, nebuvo ignoravimas Sandaros ar kvietimas adv. Bagočiaus į politinį veikimą. Bagočius buvo kviečiamas BANKO reikalais, o ne politikos. Kadangi "Baltic States Finance Corporation", kurio p. Bagočius yra pirmininkas, turi kablegramų registruotą adresą, tad per jį siunčiant kablegramą susitaupina keli doleriai. Suglaudami dvi telegramas į vieną, Valstiečiai Liaudininkai sutaupino kelis dolerius, bet užtai kivirčų pridirbe už kelis tukstančius. Adv. Bagočius, pasinaudodamas ta telegrama, anglų spaudoje pasiskelbė, buk jį šaukia į Lietuvą už prezidentus, bet jis prezidentu būti nenorįs. Jį kviečia liberalų partijos vadai Slezevičius ir Grinius, buvę Lietuvos premierai, ir dabartinis Kauno majoras. Šie prašą Bagočiaus, kad jei nenori būti Lietuvos prezidentas, nors apsiimtų būti kurio ministeriu. Šitoks Bagočiaus pasiskelbimas, jo paveikslas, paminėjimas apie "geserolą Natkevičių" ir tt. tilpo dienraštyje "Boston Post," 1923 m. kovo 27 dieną. Ir kad tas incidentas vis dar erzina Sandariečius, tad butinai reikia jis išvilkti eikštėn. — Valstiečiai Liaudininkai nekviestė Bagočiaus politikos reikalais, tik kvietė jį Banko interese, ir tik pats Bagočius, norėdamas pasigarsinti tarpe lietuvių ir svetimų, davė tai telegramai politinę prasmę ir išgarsino ją, iškraipydamas savo tikslams.

Taigi, matote, kad V. L. neignoravo Sandarą. Taupinimas grašių prie telegramo padarė visą nesmagumą ir laiką būtų tai užmiršti. Kitas gerb. d-ro Graičiūno išvadas paliekame patiems skaitytojams apsvarstyti.

LAISKAS IŠ PARYŽIAUS

Rėtkarčiais ir Paryžiūn ateina skaudžių karščių, kaip kad dabar rugpjūčio mėnesio vieną dieną siekė net 35 laipsnius šilumos, o pietinėje dalyje Francuzijos kaip kur dasivarė net iki 44 laipsnių, iš ko daug javų, daržovių miškų nusvilino, ir pilna visur gaisrų, ypač gelžkelių šalymėse. Iš ko francuzėliai aimanavimų turi nepabaigiamų; nes tie gaivalai kaip bijo šalčių, taip jau bijo ir karščių, ir jų gyvenamų butų langinės žiemą ir vasarą uždarynėtos, lyginai lokių kalėjimų, net dar tvoros murais ir geležimis aptvertos. Tikra savos rušies civilizacija — pragaras.

Abelnai, kaip kuomet Paryžiūje yra labai keistų dalykų. Kaip tai šioje vasaroje žemvuočių — spragių buvo taip didelį, kaip bulvės, tik jas valgant ne kaip skonis atrodė. Arba agurkų išaugina net apie 50 santimetrų ilgumo ir kokio 15 santimetrų storumo. Lietuvoje tokį gyvulį pamatę žmonės išsigastų, o čia francuzai žalius giliausią, lyginai ožiai. Taipjau ir su kitokiais vaisiais kitokiau atrodo,

nors kaip-kuomet jų yra daugybė, bet valgyt — neskanūs, nes veik visuomet nenusirpusius nudrasko, kad ilgiau išlaikyti arba anksčiau ant turgaus atvežti žaliuomyņu.

Dėlto Paryžiečiai nelabai tuomi gali džiaugtis, o jeigu yra gerai nusirpusių vaisių, tai tik turtuolių krautuvėse, ir jų karčiamose, nuo kur darbininkus per tukstantį kilometrų tolyn veža... Nedyvai matant, kaip įvairaus plauko varguoliai čia minta įvairiomis žolėmis, lygi-

nai Lietuvoje kiauulės. Nors aš žmonių nelyginu su kiauulėmis, tik privedu ta aukštumą civilizacijos, apie kokią — "vakarų Europos civilizacija" laisvos Lietuvos činauninkai baisiai serga, ir kad pinigų prisilupa, tai tuojuo duksta į užsienius gydyties...

Todėgi dabar vargšams diena po diena blogiau... o kapitalistams pinigų auga milijonais, milijardais, trilijonais...
Antanėlis.
18. VIII. 1923.

Neturint ką Veikti.

Neturėdamas ką veikti, užsimačiau tyrinėti sapnus — nes sapnuojasi visokios balabaikos, ir tokiam tyrinėjimui mokslo reikia Sapnininko, kurio negavau Bostone, Brooklyne, New Yorke nei Chicagoje. Mat tokia moksliška knyga yra visa išparduota — kaip kad Pekla 30 metų tam atgal. Matyt, kad sapnų mokslas viršija visus kitus mokslus.

Mat man Sapnininko prireikė "išvirožyjimui" nepaprasto sapno, ir kad Sapnininko negavau nusipirkti, o skolinti niekas neskolina bijodami, kad neprapulyt, kaip švento Vaitiekaus galva iš Gniezno katedros su žemčiugais vertybėje \$9,000,000. Pas tolius žmones Sapnininkas yra labiau pavojingas negu Biblija.

Negavęs Sapnininko, pagarsinu savo sapną visiems skaitytojams pasitiekdamas, kad gal atsiras koks galvočius ir išguldyt, kaip kad Juozas išguldė Paronui dar prieš žydų nusikraustymą Egiptan.

Rodosi ir aš lyg buvau pakviestas "Auszros" 40 metų sukaktuvinio Komiteto ateiti ir pavalgyti "Auszros" garbei ir aušrininkams, kuriems dėkames šiandien galime čirškėti kaip žvilbrliai, kad viską, kas Lietuvos atbudime padaryta, padarėme mes, katalikai, o ne tie jonvaikiai, šliuportiniai, bedieviai, icliai... Kad jau stalai buvo užtiesti, ir visi svečiai buvo sukviesti aplink stalus, tai prie vieno stalo, netoli ilgojo, rodosi, sėdėjo Chesul-Česnulevičius-Česnulis su pora psnuočių mergomis ir elgsi kaip nevedę vyr. Prasiđėjus vakarienei, vadas pakvietė visus atsistoti ir pagiedoti tautos giesmelę, kaip kad mes, katalikai, seimeliuose ir vakarienešė kalbame maldele prie Dvasios šventos. Atsistojo rodosi, ir Česnulis su tomis mergomis ir laike giedojimo, o kad šaipėsi, kvatojo, strapaliavo, su mergomis erzėjo lyg kad būtų buvęs durnaropių ar drignių apsišėdęs, taip, kad visų giedotojų akis atkreipė ir visą giedojimo svarbą suteršė. Pagiedojus vadas net pastebėjo, kad Tautos Giesmelę giedant reikia užsilaikyti su pagarba paties savęs ir tikslo, kuriam giedama. Rodėsi kad pabaigus giedoti Česnulis pasigavęs kepurę smuko per duris, o aš visa tai matęs paskui Česnulį ir ant trepų capt už vuodegos, parsimečiau ir su kumščiais Česnuliui į giedamąją, o kad duodu, kad duodu iš visos galios su priedais —

Tai tau ru. . . žė šaipyties,
Tai tau ru. . . žė kvatoti,
Tai tau ru. . . žė strapaliuoti,
Tai tau ru. . . žė su mergomis erzėti,

Aš tave ru. . . žė išmokysiu Tautos Giesmę giedoti — ir taip vis smarkyn; smarkiaus, kaip amerikonas savo veluką begindamas ant Bowery Stryto prieš visą minią. Mano boba pajutusi kumščią kaip duogą savąja n. an. ir krutinę ir rekią, "nogi tu ru. . . žė, kas tau dabar darosi, fogi mane muši ir dar ru. . . žiuojj," nuo ko pabudau uždušęs, su-

prakaitavęs, įpykęs, ir matydamas savo kalpę, apsikabinęs pabučiavau bobutę, dėkodamas jai kad pabudino ir pertraukė tą biauurį sapną.

O kaip tai gerai būtų, kad tai tik sapnas būtų buvęs, o ne tikrenybė.

Kaip matosi, tai "katalikiškas universitetas" Kaune, kuriam Bumša su Garmum surinko virš \$60,000 "bene jau gatavas." Dabar katalikų vadai jau kalba ir rašo — pinigų vėl prašo — Amerikos katalikiškai kolegijai, Kaune, ant šerų pagrindo, vis po \$10 šėras, kas yra nedideli pinigai.

Kun. Magnus Kazėnas su laikraščiu pagelba šaukia lietuvautes į klioštorių, kada Lietuvos kunigai, kiek atgal, gvolta šaukė per "Laisvę," kad Lietuvoje žmonės mažėja, ypatingai inteligentai, negimdant vaikų. Vietoje, kad merginos apsvestų ir siektų augščiausio tikslo — būti motinomis, tai jos šaukia mos į vienuolynus tinginiauti, kurias reik maitinti ir apdengti, šiltą pastogę suteikti, o naudos — bergždumas — visuomenės apsunkinimas — "public charge."

Neturint ką veikti, perskaičius visus lietuviškus laikraščius, ėmiausi skaityti katalikiškus. Tiktai nelietuviškus, nes lietuviško katalikiško laikraščio dar nėra, o kurie yra, tai katalikiški-poniški-partyviški. Taigi "Our Sunday Visitor" (Huntington, Ind.) rašo, kad Bukis labai išgalėjęs Texuose ir Dievas buvęs visai pašalintas. Dabar atstovas Dodd iš Bowie, Texas, padavė legislaturai sumanymą, kuris tapo priimtas su 69 balsais prieš 32, kad Dievas Texuose turėtų lygias tiesas su Bukiu.

Net išsižiojau pamatęs, jogei Tamas iš Kempės (a. Kempis), didelis katalikiškas raštininkas, dar nėra šventu — kanonizuotu... Mat jo raštai nesutinka su Papų politika — kanonais.

Amerika pagonėja, nes visų aukštesniųjų mokyklų mokiniai geriaus žino Graikų mitologiją (dievų gyvenimą), o "Tėve mūsų" nemoka. New Yorko gimnazijų mergaitės netik "Tėve mūsų" nemoka, bet nei "Dešimtas Dievo prisakymų." O Pensylvanijos Universiteto koplyčia lanko vos DU studentai laike pamaldų, iš 10,000 studentų.

Mūsų "kunigas" Mockus iš bado sugrįžo iš Meksikos į Philadelphia ir vėl pradėjo "kunigauti," ir taip jam pasiėkė, kad dabar jis yra jau aprupintas su mitalu, uniforma ir pastoge paskirtam laikui Maine valstijos teismo, kur jis pirmiaus "kunigavo." Mockaus parapijonams nereikės aukų duoti.

Senovėje žmonės garbino Saule, Ugnį ir kitus elementus, o lietuviai savo senąjį stiprųjį Perkuną. Bet dabar tulas Aleksandras Dovie suorganizavo naują viera, vardu "Krikščioniš-

ka Katalikiška Bažnyčia" su vyskupais, kunigais ir visais brik-a-brak katalikiškais parėdais ir ceremonijomis — apeigomis. Romos katalikų kunigai sako, kad sekėjai tos naujos vieros tiesiog garbys Bukį, kurio sėdėnė esanti Cefaly, Sicilijoje (Italijoje, kaip ir Papos) ir dėl jo (Bukio) smurto net Etna susivėmė, kur vėmalai užliejo net kaimus ir miestelius, daugelis žmonių prarado visą savo turtelį ir namelius. O Akron, Ohio, kur kun. Janušas su "Vanagu" gyveno ar gyvena, tapo įkurta "Amerikos Katalikų Bažnyčia" su Jezuitų sistema visame kame, kaip ir Romos Katalikų Bažnyčia. Sakoma, kad jau Bukis nudilino savo lenciugą ir atėjęs ant žemės pamėgdžioti Kristų — Anti-Kristas, ir kad jau busianti svieto pabaiga.

Mūsų žmonės visai nesupranta, ką reiškia žodis — katalikas. Dauguma mislija, kad katalikas yra koks tai prakilnus vardas ir tuomi didžiujasi, kas visai nevietoje. Katalikas yra graikiškas žodis ir reiškia — visur esanti, universališka, internacijonališka, tarptautiška, lygiai kaip ir bolševikų internacijonolas, politika, nieko bendro neturįs žodis su tikyba. Katalikiška politika su klerikalizmu-kunigija ir kanonais turi už tikslą apvalyti visą svietą Romos ciesorystės pėdomis. Tikroji krikščionybė, sekimas Kristaus, aukščiausioji dora — meilė pas katalikus yra antraeilii dalyku, ka mūsų kunigai Amerikoje ir Lietuvoje aiškiausiai įrodė. Jiems purvina politika yra meilesnė, negu tikroji krikščionybė, sekimas Kristaus. Kada kalbame apie katalikystę, visados turėkime omenyje internacijonala.

Dieve, didelę klaidą padarei išvesdamas žydus iš Egipto, namų nevalios. Butų jie tenais pasilikę iki dabar, tai lietuviai turėtų savo tėvynę Lietuvą. Dabar gi Palestina tikrai išnyks, nes žydai yra apgulę Amerikos konsulį, per dienas ir naktis reikalaudami vizų keliauja į New Yorką. Lietuva-gi neteko savo miestų, kurie atvaizduoja tikrą Jeruzolimą, ypatingai Kaunas, kuriame Clara Sheridan (zydė) nerado žydų, o tiktai italus, kaip Neapolyje. Aš misliju toji žydė nerastų žydų nei Berdičeve, neradusi jų Kaune.

A. A. Lietuvos Atstatymo Bendrovė nei karto nemokėjo dividendų savo šėrininkams, kurie sudėjo apie \$500,000 Lietuvos atstatymui. Kaip ir užkerėtai pirmąją pasekė ir Lietuvos Amerikos Pramonės Bendrovė, kuri irgi dividendų jau nemoka, nes S. L. R. K. A. Valdyba nutarė dividendus už \$40,000 išreikalauti iki rugsėjo 1 dienos, ir jeigu nemokėtų, tai padaryti sherif sale. Paskui Lietuvos Laisvės Paskolos nuosimčiai ir yra nemokami, nors Baltic States Bankas net ir kontraktą pasirašė, kad išmokės, ir Čarneckis su Lietuvos Finansu Ministeriu, kun. Dr. Petruliu, tai patvirtino. O kas žino, kaip yra su išmokėjimu dividendų Universal Chemical Co., kurios sėdėnė yra Kinuose? "Draugas" syki garsino, kad šėrininkai gavo net 100 nuoš.

"Garsas" padavė sumanymą nupirkti Čarneckiui namus Washingtone, ką sužinojusi Lietuvos valdžia pasirįžo Čarneckį perkelti į Rygą. Amerikos katalikai labai tuomi susirupino ir išsiuntė. net 400 telegramų į Kauną, reikalaudami palikimo Čarneckio Washingtone dėlei katalikų gerovės. Kun. Krupavičius atsakė paraminančiai, kad Amerikos katalikai be Čarneckio neturės jokios nuoskaudos. Katalikai tiesiog įtaria Balutį

su Klimu, kurių Čarneckis turi klausyti. Galvanauskas net liudininkų vadinamas už Čarneckio perkėlimą. Bet Čarneckio vieton ar tiktai neatsisės mums žinomas Paršaitis-Gabrys-ala count de Godleva?

WILKES BARRE, PA. Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 55-ta kuopa laikys mėnesinį susirinkimą rugsėjo 4 dieną, paprastoj vietoje.

Draugai, malonėkite susirinkti į šį susirinkimą! jau vasaros sezonas pasibaigė, nieko nevtikėme per jį, tai gal pradėsime veikti vasarai praėjus. Labai yra gražu girdėti kitas kuopas darbuojantės, o mes miegame.
K. Demikis.

Saudymai Sibire.

VLADIVOSTOKAS. Čitoš Revtribunalas perkratėnėjo bylą Gordeevo rajono sukilėlių, kurie buvo nuvertę bolševikų valdžią, ir 8 jų pasmerkė suaudyti, 10 kitų paskyrė trumpesnę ar ilgesnę sėdėjimą kalėjime.

Tai Kyšių Ėmikų!

PETROGRADAS. Oblasties komisija, paskirta ištyrinėti urėdninkų kyšių ėmimą, pradėjo darbą 1922 m. spalį mėnesyje. Iki šiol jie perkratė 50,000 činovnikų ir atstatė 4,000 už kyšių ėmimą.

63,879 Mokinių Vermout'o Mokykloje.

MONLPELIER, Vt. Valstijos apšvietos departamentas paskelbė prabėgusių metų skaitlines apie Vermonto viešiasias mokyklas. Išviso buvo 63,879 mokiniai, kad pirmesniuosis metus buvo 63,439. Vidutinis dienos atsilankymas buvo 52,728, gi pirmesniais metais buvo 50,100.

Valstijoje yra 93 aukštesnės mokyklos (high schools), kurias lankė 11,439 mokiniai, t. y. 497 daugiau pirmesniųjų metų. 248 valstijos miestai mokykloms takų sudėjo \$3,314,567.11, t. y. \$68,609.37 daugiau. Valstija duos pagelbos įvairioms mokykloms \$407,047.72. Vidutiniškai ant kiekvieno mokyklą lankančio mokinio iškaščių per metus pasidarė \$75.14, kad pirmesniuosis metus buvo \$78.09.

Keista Liga Katalikų Protektorijoje.

NEW YORK. Keista liga, kuria daktarai yra susijdomėję, pavadinta "devil's grip," pasiplatinus rytinėje Virginijoje, pasirodė ir New Yorko Katalikų Protektorijoje, kur mėnesio laiku ja apsirgo 150 vaikų — taip paskelbė sveikatos departamentas rugp. 20 d.

Daktarai nenusimano apie tą ligą, ir menama, kad tai yra tam tikra influenzos rušis.

Vokiečiai Suėmė Prancuzų Orlaivius.

BERLYNAS. Vokiečiai suėmė 10 prancuziškų orlaivius, kurie lėkdami iš Paryžiaus per Pragą į Varšavą buvo priversti nusileisti Vokietijoje. Lakunus vokiečiai paleido, bet orlaivių prancuzai negali jokiu budu iš vokiečių išprašyti. Vokiečiai dėlto suėmė francuzų orlaivius, kad tie buvo didesni, nē kaip Versailles sutartyje buvo leista Vokietijai turėti komercialius orlaivius.

Kazys ir Dėdė

—Tfui, kad tave kvaraba! jau kad žmogui nesiseka, tai nesiseka, tfui!

—Sveikas, drutas, Dėdė! Tai ko taip spiaudai, gal kokios negardžios "rugšties" paragavai?

—Alau, Kazy, kad jį kvaraba, vaike, jau kad nesiseka, tai nesiseka. Gavau tokią sarmatą, tai kad net jį žmogų sarmatinius pažūrėti. Paskolink man, vaike, pusę dolerio, eisiu gaut stiklėlį trejančės, tai gal geriau jausiuos.

—Tai, kame dalykas, Dėdė? Jei nesijauti gerai ir turi nervų suirimą, tai geriau eik pas gydytoją, o ne "trejančės" jieskoti. Bet aš taipgi nesuprantu, kodėl nuo manęs prašai pinigų pasiskolint, juk pėreita sykį sakei, kad pradėsi pelningą darbą, kuriuo manai pasidaryti daug kapitalo!

—Tai, vaike, aš jau buvau pradėjęs, bet nenusisekė.

—Tai, pasakyk, Dėdė, kokis tas tavo darbas, kad tokis pelningas?

—Nagi, vaike, buvau gavęs mūsų bažnytelėj dešimtukus rinkti.

—Tai čia nieko stebėtino, Dėdė, juk tuos dešimtukus renki ne sau, bet parapijai arba klebonui, tai kas tau gali būti skirtumas, ar jų daug ateina ar mažai.

—Tai, vaike, neini jį bažnyčia, tai ir nežinai mūsų parėtko.

—Tai kokis tas jūsų "parėtkas," Dėdė?

—Na, vaike, kas nedėdienį arba kad ir šokią dieną, kada buna atpuskai, kaip tik zakristijonas atrakina bažnyčia, turi nueiti ir palei duris prie stalelio atsisėsti, kad iškollektuoti dešimtukus nuo kiekvieno įinančio. Tad aš atsisėdęs šale savęs pasistatau ambrilą. Kada žmonės pradeda rinkties, tai, žinodami mūsų parėtką, kiekvienas duoda po dešimtuką, o kairuris dželtemonas, neturėdamas smulkių, paduoda kvoterį ir neima čėnciaus. Kitas atėjęs paduoda dolerį, tai jam pataikai čėncių nikeliais, kokią 70 centų, ir jis bažnyčioj nejaugi skaitys atstojęs — susipila kišenėn ir nu-eina. Tada tie pinigai, nejučiomis pro pirštus praslenka ir sukrinta į ambrilą. Kada perėjęs namo susiskaitai, tai kitąsyk buna penkinė ir daugiau.

—Tai kasgi šį sykį atsitiko, Dėdė, kad nepasipelnėi? Nejaugi niekas neatėjo ir nedavė?

—Kurgi tau, vaike, neateis. Štai aną dieną mūsų bažnyčioj buvo švento Liudviko atpuskai. Nors pripuolė šioke dieną, bet dėl geresnių pasekmių liko nukelta į nedėlią. Tą dieną, kad žmonės pradėjo rinkties, tai vos tik gali apsidirbti. Žiurėk, vienas paduoda dolerį, kad gauti čėncių, žmonių minia jį nustumė ir taip lieka. Tokiu budu buna nesvietiškos

ros, bet, atleisk Viešpatie nusi-dėjimus, tas viskas velniop nuė-jo.

—Tai kaip tas atsitiko, Dėdė?

—Nagi, vaike, buvo taip: po pamaldų, nunešiau zakristijon ir surinktus pinigus atidavęs klebonui ėjau namo. Žmonės jau visi buvo išvaikščioję. Man be-inant pradėjo lyti. Aš buvau kažką užsimastęs ir visai pamir-šęs, kad ambrile pinigai, — šust ir išskleidžiau! Nagi, vai-ke, visi kvoteriai ir dešimtukai žir! — ir pasklido ant saidvoko. Kaip bematant, tuoj, kad juos kvaraba, apčiuolė kūrų burys ir ėmė rinkti, kad aš nė vieno ne-spėjau paimti. Nieko nelaukda-mas susklydaužiau ambrilą, ne-pasivydamas, kad ir lietus lyja ir bėgt, na o vaikų burys mane vy-tis ir šaukt: "Dėdė, dar išskleisk ambrilą!" Tik pamastyk, vaike, kokia tai sarmata!

—Bet, Dėdė, sakei, kad dar ir popierinių turėjai kišeniuje, tai kas atsitiko su tais, kad pasko-los jieškai?

—Su tais ir, vaike, man nepa-vyko, nes boba juos atėmė.

—Tai, kaip tas atsitiko?

—Nagi, perėjęs papietavau ir atsigulėjau. O boba apžiūrėjus mano kišenių rado ir atėmė.

—Tai reikėjo atsiimt, Dėdė.

—Ale kur tu čia atsiimsi! Kaip tik atsikėliau, tai dar aš apie tai nė nežinojau, o jį kaip pradės ant manęs! Sako, kad aš tuos pinigus susidėjau nuo jos pavogdamas, na ir turi tylėti, nejaugi pasisakysi, iš kur gavai. Tokiu budu ir netekau paskuti-nių grašių.

—Ištiesų, Dėdė, tikras iš ta-vęs kankinys! Kadaise norėjai "sportyt" su Amerikonais, tai nuo farmerio gavai jį kailį; pas-kaus norėjai nukeliaut į dangų, tai vėl orlaivis nutrenkė, na da-bar, vaikai dešimtukus išgaudė. Taip atrodo, kad neši labai "sun-kų gyvenimo kryžių." Gi kada numirsi, tai ištiesų galės tave "įrašyti" į visų šventų litaniją.

—Tu, vaike, perdaug nesijuok iš manęs. Aš esu katalikas žmogus, tai šiuur, kad neisiu į pragarą. Išsispavėdosiu ir bus visas orait. Dabar bedievių tiek priviso, kad jie užkims visą peklą, tokiu budu nors biskį tik-inčiam žmogui ten vietos ne-bus. Tik man dabar yra kėbliaus-ias padėjimas ir nežinau, ką daryti. Pavyzdin: per spavėdnę pasisakysiu kunigui, kad vogiau dešimtukus, tai šiuur kad netek-siu darbo ant visados, na o jei nesakysiu, tai turėsiu smertel-

na grieką ir tuomi galiu pražu-dyti savo dušią. Tad duok man, Kazy, pusę dolerio, užsifundy-siu trejonkės, tai geriau sugal-vosiu, ką daryti.

—Nemanyk, Dėdė, kad gausi, nes aš visai nenoriu maišyties į jusų "biznio" reikalus.

—Orait, Kazy, nepamiršk, kaip man kada pavyks, tai ir tu nuo manęs negausi, jei ir prašy-si kada. Gudbai, aš eisiu ir gau-siu ant trosto.

KIEKVIENAS SUSIPRA-
TĖS LIETUVIS PRIKLAUSO
PRIE A. L. T. SANDAROS.

BIZNIERIAI, GARSINKI-
TĖS "SANDAROJE."

Išmoku Pinigais už Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų Kuponus.

prinokusius Liepos, 1923, su atsiskaitymu, arba iš-siunčiu į Lietuvą giminėm sumoj litų. Lietuvos L. P. B. Kuponai tai tikri pinigai ir siųskite (38)

P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave.,
Brooklyn, New York.

Lietuvos Albumas

Didelė 435 puslapių knyga, kurioje 288 puslapiai vien tik paveikslų įvairių Lietuvos profesosų bei veikėjų, bu-tent: profesorių, advokatų, gydytojų, kompozitorių, dai-lininkų, gėnerolų, karininkų, vyskupų, kunigų bei šiaip įvairių grupių. Gi kiti 147 puslapiai, tai aprašymas kai-kurių veikėjų gyvenimų. Ši knyga yra labai graži ir nau-dinga kiekvienam. Jos kaina tik \$3.50. Reikalaudami siųs-kite ir pinigus adresuodami:

SANDARA,

327 E St.,

So. Boston 27, Mass.

RAYMOND'S

352-362 Washington Street, Boston

ATDARAS, KAS SUBATĄ IR KAS SUBATOS VAKARAS.

Kitas Čevėryku Stakas

750 **PORŲ** Moterų aukšti ir žemi čevėrykai, nors seno stailo, bet ge-
ras tavoras. "La France" ir "Rice and Hutchins." Tarp jų batai ir Oxfordai. Visi **50c** pora

DAUGIAU Vaikų mokslainėms čevėrykai, visi geri. **1.95**
Dydis aukštyn 5 ir pusė.
Moterų robiniai čevėrykai, rudais viršais. Padaryti Hood **1.95**
Rubber Co. Visokio dydžio.

KRUVA Vaikams rudi leisuoti batai, dėl mokslainių. Tvirtai padaryti. **1.75**
Saiza iki dviejų

Liuosajan Sklepe ir Neaprubėžiotam Rusy

Yardas platumo Bovelinė baltinta plane-lė. Yardas	20c	Bates spalvuotos bovelinės staltiesės, spalvos gvarantuojamos. Yardas	65c
36 colių gelsvas firankoms audeklas, austai taškuotas. Yardas	15c	Gražus dryžuotas impilams audeklas Yd.	30c
Importuotas Japonų margas audeklas. Yd.	25c	Japoniškas inportuotas, kamonams audek-las. Yardas	35c
Storas gražus margas čerkesas 32 colių platumo. Yardas	25c	Yardas platumo firankoms audeklo, baltos ir gelsvos spalvos. Yardas	10c
Yardas platumo mėlyno taškuoto perkelio. Yardas	18c	Yardas platumo balto firankoms audeklo geras rankom dirbti. Yardas	18c
Lininis nebalintas abrusams audeklas, raudonais kraštais. Yardas	15c	Atliekamas baltintas panelis, 27 colių platumo. Yardas	17c
34 colių platumo margo čerkeso, kirptas iš šmotų. Yardas	15c	36 colių baltas taškuotas firankoms audek-las. Yardas	18c
Tvirtas baltintas abrusams audeklas, dideli rituliai. Yardas	18c	Yardas platumo kadetiškais kartinams audek-las. Yardas	25c
Yardas platumo mergų skoutų siera dažyto siutams audeklo. Yardas	30c	Lockwood 36 colių nebalintas poklodėms audeklas. Yardas	15c
Tvirti boveliniai abrusams audeklai, mė-lynais kraštais. Yardas	12½c	Cannon Mills baltintos Paklodės 81x90 col. Viena	1.50
Tvirtas dryžuotas impilams audeklas, pilni šmotai. Yardas	25c	Baltintas paklodėms audeklas 2¼ yardo platumo. Yardas	45c
18 colių platumo baltinto Indams Head ko-modėms marškutėms. Yardas	16c	Cannon baltintos paklodės be rumbių 81x99 colių. Viena	1.60

Daugiau Specialių Damaskų

58 colių bovelinės šilku atastos staltiesės specialiai. Yardas	55c	64 colių lininės gelsvos staltiesės, trijų kainų. Yardas	1.50
64 colių bovelinės šilku atastos baltos ar margais kraštais staltiesės. Yardas	65c	64 colių tikros lininės baltintos staltiesės, satina baigtos. Yardas	1.75
72 colių bovelinės satina atastos staltiesės, keturių kainų. Yardas	95c	Tikrai drutos lininės 2 yardu platumo staltiesės. Yardas	1.95

Blanketos ir Lovoms Užklodės

Tikros vilnonės blanketos, dėl dubeltavų lovų. Porą	8.75
Skotiškom klėtkom, dydis 70x80; pilkom klėtkom 70x82; mėlynom klėtkom 70x82; su juodais kraštais 70x80.	
Pilkos ir mėlynos klėtkuotos blanketos. Porą	7.50
Šios blanketos vilnom maišytos, dėl pilno dydžio lovų 72x84 ir 70x80 colių.	
Baltos vilnom mayšytos blanketos. Porą	6.50
Šios blanketos yra pilno dydžio lovoms, 70x80 colių, mėlynais ir ružavais kraštais.	

BETTY UŽKLODŽIŲ

Tik iš dirbtuvės, speciališkas daugumas šių populiariškų užklodžių, gautos kaipo antraeilės. Niekas joms nekenkia, kaina tik:	
Dydis 81x108 atsiulėtos. Viena 4.25	
Dydis 90x100 atsiulėtos. Viena 4.25	
Balti iškarbuoti atsiulėti lovom setai dviejų saizų, dėl mažesnių ir didesnių lovų. Setas	3.50 3.95
72x90 ir 81x90 kirptais kampais su paduškum užtesalų. Setas	
Baltos atsiulėtos lovom užklodės, 3 saizai: 63x90, 72x90, 81x90. Viena	1.50 1.75 2.00

VAIKU Drapanos

ŠIMTAI SU 2 KELNĖMS SIUTŲ

Pertraukta iš vienuolikos didelių dirbtuvių.

246 gerai padarytų DVEJOS KELNĖS	185 Tvirti DVEJOS KELNĖS
SIUTAI	SIUTAI
Vilnom maišyti, rudi ir pilki, kaiku-rie su laininkais, Norfolk mados.	Tamsiai pilki maišyti su 3 kišeniais, kvoldytais pečiais, kelnės su laini-kais.
7.95	5.75
8 iki 18 Dydis	7 iki 17

657 Vilnoniai 2 Kelnės Siutai

Gerai padaryti perdėm
8.75 10.75 12.50 14.75

Moderniškos BLIUSKOS Gerų perkelių Atverstais kalnėrais. 7 iki 16 Del vaikų	Varsoti Jersey SIUTAI 4.75	Rožuoti vilnoniai Džiumperiai 3 iki 9 Dydis. 2.95
75c	Sampalai ir Modeliai Gerai padaryti.	

Rožotos Kelnaitės 7 iki 17 **95c**
Vaiku Bliuskos ir Marškiniai **45c**
Vaiku Kepures Skrybeles **45c 65c 95c**

Daugiau Kaldrų

Strigavotos kaldros, pilno saizo, baltos vatos kimštos Viena	2.50
Stičiuotos kaldros, tvirtai padarytos, pilno saizo Viena	3.50
Strigavotos kaldros, apvilkotos su taškuotu audeklu (šilko ir bovelnos) mėlynos, ružavos, geltonos ir le-ventravos. Pilno saizo	5.00

Lietuviai Amerikoje.

KOMUNISTŲ IR KATALIKŲ GUDRAVIMAI STREIKO METU.

Daugelis lietuvių neteko darbo ir turės išvažiuoti.

BROCKTON IR MONTELLO, Mass. Teisybė, "Sandarų" ne- daug buvo rašoma apie streikus. Jei streikų laiką "Sandarų" būtų buvę teisingai rašoma, tai būtų buvusi proga "Sandarą" ir Sandariečius pastatyti streiko priešais arba streiko nepasekmes suversti ant "Sandaros" ir Sandariečių. Brocktono šiaučiai išėjo į streiką 20 nuosimčio reikalavimais. O mat buta žmonių su kitokiais išrokvimais: tik norėta išvesti į streiką už algų padidinimą, o vėliau apskuti kitas galas. Mat, anot komunistų: jei algas padidys senoji unija, kas mums teks? Juk mes tos unijos valdytojai nebusim, ir tt. Mat jiems atsime- na tos lietuvių pagelbinės draugijos su Lietuvių Tautišku Namu, jų jų apvaldytos. Iš minėtų draugijų sudėtų pinigų nariams sergant ir numirus sušelpiti, komunistai nubalsuoja savo parti- jos reikalams, arba Rusijos, jų jų matuškos, reikalams, arba tveria kokius draugijų sąryšius ir tt., o po tais sąrašais paslėpta komunistiška politika. Mat komunistams parupo turėti visą Brocktono miestą ir uniją savo rankose. Mat į lyderius streiko ir naujosios unijos pavyko į- brukti savo žmogus, kuris 1918 metais, kuomet buvo streikas, važiavo į Washingtoną padėti ant "Black List'o" lietuvių, buk lietuvių kalčiausi buvę ta- me streike. Gi dabartiniame streike mūsų komunistai rėmė jį ir vertė kitus lietuvius jį remti. Minėti lyderiai, paėmę streiko vairą į savo rankas, jau nebereikalavo 20 nuosimčio, bet pareikalavo, kad fabrikantai pripažintų Naują Uniją ir dau- giau nieko. Amerikonai, tai ma- tydami, nieko nelaukdami pradėjo grįžti prie savo darbų prie senosios unijos.

Pasiliko didžiūmą ateiviai ant streiko ir naujosios unijos vadai sujudo rengti masinius mitingus ir traukti iš kitur radikališkus kalbėtojus ir rengtis sulaikyti grįžtančius į senąją uniją. Lietuviai ir kiti svetim- taučiai ateiviai pradėjo smar- kias piketuoti ir, kaip ant nelai- mės, lietuvių savo distrikte smarkiausia piketavo tuose fab- rikuose, kurie lietuviams buvo prielankiausi ir lietuviams du- davo geresnius darbus. Atsira- do susirėmimų, t. y. muštynių.

Miesto majoras Frank A. Manning asmeniškai persergėjo lietuvių, kad grįžtų prie dar- bų. Čia komunistai panaudojo savo gudrią diplomatiją: sušau- kė lietuvių pas lietuvišką baž- nyčią atvirame ore, kur buvo pakviestas majoras kalbėti kai- po Franklin Klubi vardu, ne streiko reikalams. Na ir majoras kalbėjo: pasisakė busias streiko reikaluose bešališkas ir tt. Tuojaus iš streikierių lyderis lietuvis pradėjo klausimus duoti majorui. Žinoma, kur buvo kas atsakyti, majoras atsakė, kur niekai, niekais ir paliko.

Čia reikia pasakyti, kad ka- talikai labai pritarė naujai uni- jai. Nors kunigas ir nepritare, bet bijojodamas savo parapijo- namų įsipykinti, tylėjo lig laiko.

Kas savaitę lietuvių turėdavo savo susirinkimus Tautiška- me Name streiko reikalams apka- bėti. Labai daug ir katalikų su- sirinkdavo. Komunistai, kaip savo pastogę, neimdavo pirmi- ninkystės, kad jų jų niekas taip greitai nepatėmintų, tik patar- davo iš šalies. Bet kuomet jau

streikas buvo blogoj padėty, liepos 6 d. Tautiška- me Name A. Vaitkus, paėmęs balsą, pradėjo aiškinti, kad mus, lietuvius, jau uždarys lauke, jei mes neisim savo darbų pasiimti. Tuojaus sujudo visa komunistiška galy- bė. Vieni puolėsi laukan mesti, kiti, gudresni, laikė, kad nepa- sirodyti savo pastogę, kad už streikus muštynės būtų. Liepos 7 d. pasirodė vietos laikraščiuo- se, kad uždraudžiama pikietuoti, nes miesto advokatas su prita- rimu miesto majoro, pasiremda- mi, kad streikieriai iš fabrikantų nieko nereikalauja, tai kamgi pikietuoti fabrikus? Streikų ly- deriai ir naujosios unijos vadai liepos 8 d. sušaukė masinį mit- tingą ir įsakė streikieriams eiti pikietuoti. Liepos 9 d. prie pi- kietų pasirodė didesnis skaitli- us, negu pirmiau budavo ir, ant nelaimės, daugiausia lietu- viai. Atvykus policija su visa savo galybe pradėjo areštuoti pikietininkus, o lietuvių manė, kad tai juokai, net patys pradė- jo lipi į policijos vežimus, nes streiko lyderių "buvo prigauti". Policija suareštavo į pusantro šimto. Neturėdama kur patal- pinti, paliuosavo iki teismo ir daugiaus neareštavo. Ant ryto- jaus, t. y. liepos 10 d., ant arklių raita policija su buožėmis su- mušė lietuvius, stovinčius ant pikieto, o po muštynių mūsų ko- munistai tuomi lig džiaugėsi: esą, dabar tai pažįsit, darbinin- kai, kad streikas yra ir tt.

Po to lietuvių pradėjo neri- mauti. Katalikai susišaukė su- sirinkimą bažnytinėj svetainėje. Atvyko tenai ir komunistai, bet jau su savo diplomatišku gudru- mu ir pradėjo tarties grįžti į darbą. Pritarė katalikams ir pa- tys pirminkauja su tuo išro- kavimu, kad fabrikantai palai- kys už katalikus ir senoji unija neatskurs nuo katalikų.

Bet nabagai apsiriko. Mat ku- nigo buta suplenuota. Netik vie- tinio kunigo, bet buta ir kun. Kemšio pasidarbuota: sutarta su senąja unija ir su fabrikantais, kad katalikus įleistų į se- nąją uniją ir į fakrikus su vie- tinio kunigo paliudymais. Girdė- jome, kad taip ir padarė vie- tinis kunigas.

Štai čia jau mūsų komunis- tams antru syk prisieina grieb- ties škaplerių ir ražančių, kad išsigelbėti.

Bet dar neviskas. Komunistai sušaukė lietuvius į Tautiška- mą ir pareiškė, kad streikas dar nepabaigtas ir gali dar lai- mėti, tik reikia kelios dienos dar palaukti. Ir sutarė dar laukti. Bet komunistai ant rytojaus pradėjo bėginti pas bosus: girdi, jei duosite mums darbus, tai mes atšauksime streiką. Kaiku- rie ir gavo darbus. Bet, nelai- mės, greitai išėjo aikštėn, nes italijonai atėję ir pranešė, kad lietuvių paėmė jų jų darbus ir parodė ir ypatas. Tuomet katalikai ant greitųjų sušaukė baž- nytinėj svetainėj mitingą ir nu- tarė eiti dirbti ir paskelbė per vietos laikraščius, kad katalikai atsime- na nuo streiko.

Kaip matote, lietuviams skilus, streikas buvo atšauktas liepos 31 d. Kaip aukščiau minė- jau, amerikonai buvo jau seniau sugrįžę, o į lietuvių vietas senoji unija buvo naujų darbininkų atvežusi. Tokiu budu didelė lietuvių dalis likosi be darbų ir daugelis turės apieisti Montello. Ir vis tai dėl savo neapsiurėjimo, klausymo kvalios komunis- tų klikos. Juk lietuviams reikė- jo grįžti į darbus, kaip tik ame- rikonai grįžo, tai nebutų naujų darbininkų privežę. Juk A. Vaitkus laiku buvo pakėlęs klau-

simą liepos 6 d. Jei būtų paėmę atydon, tai nebutų tiek daug lietuvių pasilikę be darbų.

Korespondentas.

MIRĖ GERAS PILIETIS.

P. Venclouvi per vėlai padaryta operacija.

PITTSBURGH. Pa. Rugg. 15 d. 10 val. ryte mirė Pranas Venslovas, lietuvis graborius 50 metų senumo. P. Venslovas gavo apendicicio uždegimą ir, rodos, rugp. 8 d. darė operaciją, bet, sako, pratrukę pirmiau, ne- gu padarė operaciją, todėl 7 dienas pasirgęs ir mirė. Paliko moterį, 3 dukteris ir 2 sunų. Dvi dukterys jau merginos, vyresny- sis sunus 14 metų. P. Venslovas buvo laisvas žmogus, todėl visur priklausė ir visų buvo mylimas. Priklausė ir prie A. L. T. San- daros 36 kuopos ir lankantis Lietuvos Liaudininkų atsto- vams Natkevičiui ir Zygelui P. Venslovas aukėjo \$50.00. Taigi Pittsburgo lietuvių daug nu- stojo su Venslovu. Mat čia kova- ėjo su kunigais, su nepriklauso- mais kapais. Venslovas su visais sutiko: jis šventino ir kapus ir poterius kalbėjo, žodžiu buvo geras visiems ir visiems patar- navo, ir tikintiems ir laisviems. Todėl silsėkis, drauguti! Tur- but nė ta partijų kova netruk- dys.

J. Virbickas.

"TELEGRAMO" IŠKILMIN- GOS METŲ SUKAKTUVĖS.

138 svečiai prie prakalbų ir dai-
nų praleidžia vakarą.

CHICAGO, ILL. Rugsiučio 19 d. š. m. buvo "Telegramo" tautininkų laikraščio metų sukak- tuvės Mildos Svetainėje, 3238 So. Halsted St., nes pernai 19 d. pasirodė mažas mėnesinis laikraštis "Telegramas", lei- džiamas vieno žmogaus p. V. B. Villovičiaus, be partnerių, ir li- kos didelės savaitinės laikraštis. Tautininkai Sandariečiai, maty- dami tokią "Telegramo" augimą ir žinodami gerai, kad p. V. B. Villovičius yra tautininkas, o tik ne organizuotas Sandarietis, drąsiai pradėjo lankyties į "Te- legramo" ofisą ir kalbinti p. V. B. Villovičių padaryti neparty- vį "Telegramą" tautininkų laik- raščiu Chicagoje į mirusio dienraščio "Lietuvos" vietą. p. V. B. Villovičius sutiko, patasai- stojo į Sandaros 75 kp. ir "Tele- gram" redaktorius, p. J. Lau- kis stojo į 75 kp. Ir nutarė p. V. B. Villovičius suorganizuoti "Telegramo" bendrovę, įkorpo- ruodamas ant \$50,000. Po įkor- poravimo virsta iš savaitinės bendrovės į dienraščio bendrovę ir nutarė apvaikšioti metų su- kaktuves rugp. 19 d., kurios taip puikiai pavyko.

Pora sąvaicių atgalios p. V. B. Villovičius buvo patrauktas į teismą "Naujienu" manadžerio už kokios sąskaitos nemokėjimą 100 dol. Manė, kad iškirsias šposa "Telegramui," bet atėjus dienai stoti į teismą, p. K. Jur- gelionis teisme nerodė nė akų. Ant rytojaus, žiūrėk, "Naujie- nose" jau iš 100 dol. liko tik 90 dol.

Rugg. 19 d. 8:30 val. vakare buvo Mildos Svetainė pilna žmo- nių, geriausių lietuvių: profesio- nalių, inteligentų, biznierių, moksleivių ir darbininkų. Vaka- rėnėj dalyvavo 138 žmonės, taip kad, galima sakyti, pirmas tok- sai vakaras tarpe lietuvių tauti- ninkų Chicagoje. Įvairūs kalbėto- jai, muzika, dainos, gardūs val- gieniai — visi jautės, kaip vieno tėvo vaikai. Kalbėjo adv. S. Ko- dis, adv. T. J. Kučinskas, S. V. Valančius, adv. B. D. Baker- angas, A. Lukas, S. K. Grišius ir adv. Dargužis, taip ir dau- giau, kurių neteko man vardų sužinoti. Vakara vedė p. J. Lo- caitis, dainas išpildė Chicago vė- rų kvartetas, muziką p. J. L. Grušo orkestra. Tik gaila, kad mūsų gerb. Dr. A. Zimontas ir

dr. Graičiunas apsirgo, negalėjo kalbėti, bet vis viena dalyvavo vakarėlyje. Dar pamiršau pa- minėti, kad ir mūsų, gabus moksleivis A. A. Tulys kalbėjo. Žmonių buvo netik iš Chicagos, o ir iš apilinkės miestelių. Visi kalbėtojai šaukė vienu balsu, lukėdami "Telegramo" dienra- šio ne vėliau kaip nuo Naujų Metų. Vakaras baigė 1 val. nakčia su Lietuvos himnu, ly- dint ant piano p. Aldonai Gru- šiutei.

Gana klerikalams ir socialistams poniovoti ant lietuvių! "Telegramo" bendrovė dės visas pastangas, kad kuo greičiausia "Telegramas" būtų kas diena, ir kad mūsų garbingų kalbėtojų nepasiliktų žodžiai ant vėjo.

L. Ž. Ruta.

DIDELI ATPUSKAI CHICAGOJE.

Jubilėjus švęsta iki po
vidurnakčio.

CHICAGO, ILL. Sekmadienio vakare, rugp. 19 d. čia buvo la- bai vožni atpuskai, tai yra laik. "Telegramo" metinis jubilėjus. Nuo seniai buvo rengiamas ir garsinamas pačių "Telegramo" leidėjų vienu metų gyvavimo to laikraščio vakarėlis. Teknika to vakarėlio buvo labai išgveru- si, daug sumaningiau buvo gar- sinama laikraštyje, negu pri- rengta svečiams susirinkus, ku- rių buvo apie 60. Pasirodė, kad nebuvo jokio programo pri- ruošto, beto tas pats progra- mas pradėtas apie pusę po de- vynių. Kalbėtojų buvo net dvy- lika, iš tų nei vienas nebuvo pri- siruošęs kalbėti bizniškai, kiek- vienas kalbėjo, kas jam patiko. Galva "Telegramo", Villovičius, atidarė programą pakviesdamas vieną iš direktorių, Joną Locaitį, Toust-Masteriu. Localis po trumpai įžanginei kalbai pakvietė kalbėti adv. S. Kodį. Kodis nors plačiai kalbėjo apie spaudos reikšmę, bet visai ne biznio temoje. Sekantis kalbė- jo adv. Kučinskas. Jis pasisakė neesąs patrijotas, bet vistiek prisipažino, kad netarįs noro, kad kas pavergtų arba kas dik- tuotų Lietuvai. Bet jis pasakė, kad dar nei vienas laikraštis neatsiekęs savo tikslo (tur but jam buvo omenyje amžina atilę- jė Chicago "Zimos" kurios buvo suorganizuotos sunaikinimui dienr. "Nauj eras," bet ištiesų pasisiekęs savo tikslo numi- rė, nusivėsdamas ir amžiną atsil- sį daug tautiškių dolerių, tarp kurių gerokai yra nukentėjęs ir Kučinskas.) Toliaus kalbėjo anglų kalba koksai Becker, kažkoks telgrafistas — ber- statinėjo jį be t. karo departa- mento sekretoriaus Washington- ne. Pasakė kelius žodžius A. L. Lukas; jis padėšine Villovičių kovoje su tamsybe, pavadinda- mas jį milžinu. Stasys Valan- čius plačiai išdėstė savo orato- rišką kalbą reikalingumą Chicagoje laikraščio, bet tokio laikraščio, kurs neštų žmonijai naudą, o ne kelius biznio rei- kalus gintų. Kalbėjo moksleivys Tulys — tas žmogelis vertė visą "Telegramo" sunkenybę ant Chicagos Sandariečių. Nors Sandariečiai Chicagoje nėra priešingi tautiškos dvasios laik- raščiu, bet niekada Sandarie- čiai negali imti ant savęs "Tele- gram" iniciatyvos, turėdami Chicagoje taip daug tautiškos dvasios žmonių.

Toliaus Toust-Masteris per- statė kalbėti Stasį Grišį, bu- siantį "Telegramo" prezidentą. Tas atkalbėjo labai karštą mal- dą. Jis reikalavo paramos "Tele- gramui" labiausiai nuo San- dariečių. Jo reikalavimai buvo, kad Chicagiečiai remtų žodžiu, plunksna, bet tikrojo reikalo, tikrojo rėmimo, tai yra: pinigų! kurių pirmoj vietoje reikia, vi- sai besikarščiudamas pamiršo. Nors jau gerokai buvo po

dvylikai nakties, bet vis dar bu- vo perstatomi kalbėtojai. Se- kantis kalbėjo Dargužis ir kaž- koksai, kurio pravardės nenu- girdau, nezaliezninkas kunigas. Galų gale pakvietė kalbėti Kazį Jamontą. Toust-Masteris, per- statydamas Jamontą į kalbėto- jus, papasakojo pasakaitę, biskį iškraipytą, turbūt pabijojo už- rustinti p. Jamontą, bet klausy- tojai tą pasakaitę suprato ši- taip: Lietuvoje žmogelis nudro- žė iš pagalo Kristaus paveikslą, prikale jį prie kryžiaus ir tarė: "Kristau, tu mane sutvėrei, o aš tave nukryžiuvoju!" Taip ir Jamontas "Naujienas" sutvėrė, o dabar kryžiuoja. Jamontas savo kalboje papasakojo visus vargus su Grigaičiu, Jurgelio- niu ir gerokai pagyrė Sandaros Principus ir Sandariečių sieki- nius, kurie yra vienatinis liau- dies išganymas.

Tarpe prakalbų buvo ir dainų, kurias padainavo Chicagos (senbernių) vyrų kvartetas. Be- to pagrojo panelė Aldona Gru- šiutė smuiku. Tuom ir pasibaigė programos.

Svečių buvo nemažas būrelis, tarpe kurių pasirodė du asme- niai, kurie ištiesų darė didelį įspūdį į nekaltus lietuvius: atsi- baladojo du "nezaliezninkai, ku- rie yra pasivadinę tautiškaus kunigais. Vienas jų, kurio pa- vardės nepamenu, jaunas vyrų- kas, gana inteligentiškas, kitas tai klebonas Šidlavos nezalie- zninkų parapijos, koksai barten- deris Žukauskas. Tas žmogelis girtas, be jokio mokslo, papras- tas bartenderis. Jo kalba ne kiekviename saliuone vartoti leistina, o švaresniame susirin- kime tokiems nevieta.

Mano įspudis nekoksai. Aš, ei- damas į "Telegramo" jubilijų, maniau visai kas kita: maniau, kad jie sukviatę jubilėjus daug publikos, išnaudos ją, tai yra parduos daug šėrų. "Telegra- mo" stulpa vien ragino, kad Chicagos Sandariečiai dirbtų "Telegramui" visa širdžia, pa- miršdami, kad jie turi savo or- ganą "Sandarą," kad kito orga- no ar sub-organo nėra galima turėti. Sandariečiai su mielu no- ru rems, bet niekada negali vi- sai atsiuduoti "Telegramui." Be- to, Chicagos Sandariečiai mato silpnus "Telegramo" stulpus.

Vyručiai! jeigu norite ką tu- rėti, tai pasidarbuokite patys savo ateities gerovei, o ne vers- kite darbą ir atsakomybę už jo pasekmes ant Chicagos Sanda- riečių.

Sandarietis ne Telgrafistas.
REDAKCIJOS PASARGA.
Talpiname dvi nevisai sutinkan- čias korespondencijas apie "Te- legramo" jubilijų. Ir viena, ir kita rašyta veikiaus Sandarie- čio. Redakcija laiko už prieder- mę abidvi jas atspausdinti. Pa- tys Chicagos Sandariečiai priva- lo ant vietos savo reikalus susi- tvarkyti. "Sandaros" Redakcijai nėra galimybės istolo smulkme- niškai įžiūrėti kokios nors kolo- nijos vietos reikalus.

LIETUVIAI ATRADO RAMY- BĘ SU SAVO PARAPIJA.

Dėlko buvo priversti tvirti kitą
parapiją.

PITTSBURGH, PA. Kaip ži- noma, Pittsburgo lietuvių ilgus laikus kovojo už teisybę su kun. Sutkaičiu ir Kazėnu. Priežastis buvo tame, kad pinigų ko toliau, ko reikalavo daugiau, o kad paklausėm atskaitos, jeigu mes daugiau duodam, tai norėtume žinot, ar nors kiek daugiau įei- na, tai ne tik ką atskaitų neišda- vė, bet jeigu žmogus būtų ir ge- riausio pasielgimo, stačiai saky- davo, kad ne-katalikas, nes pas- juos tai tik valia pinigų duoti, o paklausti, kur jie eina, tai jau nevalia.

Negana to, lietuvių vaikai su- sidėję po keletą centų įsitaisė

mokykloje lietuvių vėliavą. Len- kei seseriai Lietuvos vėliava ne- patiko, ir ji nuplėšė ją nuo sienos. Kada paklausė moters, ko- dėl taip padarė, ji atsakė: aš jos nemyliu. Taigi tuomi lietuvių jausmus sujudo širdyse, kad jie duoda užlaikymą ir turi ma- tyti tokią paniekinimą, kad jų vėliava negali būti ant sienos, kur lenkės sesers tupi, ir da gir- dėti tokius žodžius, kad ji tos vėliavos nemylu, už tai nuplėšė nuo sienos. Taip žmonės nuo tos dienos pradėjo laikyti mitingus ir prašė kun. Sutkaičiu, kad at- eity į mitingą sutaisyt tuos rei- kalus ir prašė tos atskaitos, ku- rią buvo prižadėjęs padaryt, bet kun. Sutkaičius sulaužė savo prižadus, neišdavė atskaitos, ir atsisakė ateit į mitingą, kad bu- tų padaryta ramybė tarpe žmo- nių.

Po to žmonės vaikščiojo pas- vyskupus, pas džiakonus teisy- bės įieškodami, bet pas juos sunku teisybę atrasti, nes jie visi vienu balsu gieda.

Toliau matydami žmonės, kad pas Romos katalikus tik tokia teisybė, kurie savo sunkiu už- darbiu išbudavo namus, tuos namus pasisavino sau, nors Die- vo prisakymai sako, kad nenorėsi svetimų namų, nė jokio- daikto. Bet, nežiurėdami į Dievo prisakymus, laužo juos ir grobia svetimą nuosavybę sau.

Taigi žmonės pamatę tokią "teisybę," sutarė organizuoti Lietuvių Tautišką Parapiją. Nors išpradžių daug visko rei- kia, bet rupestingumu tikisi įsi- gyti trumpoje ateityje viską savo, kad jau daugiau žmonių su lazdomis nevaikytų iš jų savo namo.

Lietuvių Tautiškai Parapijai po vardu šv. Jurgio nenuilstan- čiai darbuojasi vyrai ir moters. Veiklesnės moters perėjo kolek- tavodamos dėl bažnytinų rubų. Žmonės į trumpą laiką sumetė: kas penkinę, kas dolerinę ir už tuos pinigus nupirkta rubų baž- nyčiai, kurių pašventinimas bu- vo rugp. 19 d. 7 val. vakare. Žmonių prisirinko skaitlingai, nors tą dieną Sandaros trijų kuopų buvo piknikas, bet lietu- viai tautininkai škubinosi nuo pikniko namo, kad galėtų buti pamaldose. Pamaldose buvo ga- na gražu ir žmonės jautėsi ramųs, daugumas sako: "Man te- nai taip ramu, kad rodosi bu- čiau aš savo namuose." Gal žmo- nių širdis ir atjaučia, kad jie ką perka ar budavoja, tai bus jų, nes daugiau jau prigauti nebus.

Ir dar reikia pridurti, kad at- eina lietuvių vyrų, išbujojusių kaip aržuolų, bet pažvelgus iš pašonės tankiai matyt, kad per jų skruostus ašaros ritasi, kaip žirniai. Tos ašaros liudija, kad jie buvo nukriausti ir po ilg- triuso ramybės sau atrado.

Taigi dabar Lietuvių Tauti- kai parapijai pasekmingai eina- si, turi kunigą Petrusėvičių, ku- ris pamoksluose gražiai aiškina artimo meilę, mielaširdystės darbus, ir garbę Dievo.

Jau keli metai, kad Pittsbur- go lietuvių turi įsigiję Tauti- škas kapines. Nors kapinės stovi labai dailioj vietoj šale West View parko, bet kad jos nėra aprašytos ant vyskupo, tai jo šalininkai šaukia, kad tai dum- bas. Bet jeigu aprašytų ant vys- kupo, tai tąsyk pasakytų tikrą teisybę: kad kapinės yra gražioj vietoj. Prie kapinių Bendrovės daug lietuvių priklauso ir turi šėrus, ir toks žmogus geriausio pasielgimo, jeigu norėtų drauge su lietuviams pasilaidoti ant sa- vos žemės, jau to žmogaus į baž- nyčią nepriima. Taigi žmonės, pamatę tokius neteisungumus, įsigijo savo Tautiškas kapines. Dabar suorganizavo Tautišką šv. Jurgio parapiją ir jaučiasi ramūs, kaip savo namuose.

Teisybės Mylėtojas.

T. M. D. Rekalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius TMD. reikalais reikia sūsti redaktoriaus V. Sirvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

PASAULINĖ ISTORIJA RENGSIAMA.

Nors lėta, darbas gaminimo didelio veikalo, Wells'o Pasaulinės Istorijos varoma. Šiose dienose paduodama rankpinigiai spaustuvei. Piesinius tam veikalui jau gamina seniai Lietuvos artistas Rimša. Kaip greit pirmą ksyga bus gatava dar nežinia, bet trims keturiems mėnesiams praėjus, apie žiemą, nariai sulauks kito veikalo.

Tik darbuokitės. Jau šįmet gauna nariai antrą veikalą, "Emocijos" ir "Kandidas." Pirmasis, tiesa, nedidelis, bet naudingas, ir tiek pat svarbus kaip kad tuo klausimu būtų prirašyta didelė ir nuobodni knyga.

Nusistatę toliau tvarkingai, nariai gaus daugiau veikalų. Viena, tai paeiliui išeis trys knygos Welso istorijos, kurios sekanciais metais turės būti gatavos. Tik prirašykite daugiau narių, kad kuodaugiau žmonių tą svarbų veikalą gautų.

K. S. Karpavičius,
TMD. Centro Pirm.

KOKIUS RASTUS TURI LEISTI TMD.

Tankiai pirmiau mūsų organe išgirdavome bausių nuo TMD narių, kad TMD. Centras pasirupintų leisti TMD. nariams vadovėlius, kurie but tinkami ir mokykloms, kaip Lietuvoje, taip ir čia Amerikoje. Ir iki šiam laikui TMD. išleido tik vieną vadovėlį, tai "Psichologijos vadovėlį," kurį dauguma narių gyrė, o atsisado ir tokių kurie peikė, mat pasirodė lig per sunkus, mažai tesuprantamas. Tiesa, gal ir nuobodžiau jis buvo ir yra skaitomas, bet savo šakoję jis yra vienintėlis mūsų literatūroje ir mes juomi turime džiaugties. Jei mes išleistume daugiau įvairių vadovėlių, tai beabejo ir Psichologijos vadovėlis but labai geras ir prienamas. Lietuvos laikraščiuose jis turėjo labai gerą recenziją.

Dabar TMD. rengsis leisti Wells'o Visapasaulinę Istoriją ir pirmasai tomas beabejo bus jau gatavas apie Naujus Metus. Šis jau veikalas pilnai atsakys TMD. siekiams ir visi nariai ir pašaliniai bus užganėdinti. Iš-eis iš viso trys tomai: 1924 pirmasai tomas, 1925 m. antrasai tomas ir 1926 m. trečiasai tomas. Leidžiama jau modernis-kai, kad knygos but gražu pažiūrėti. Tarpė Visapasaulinės Istorijos bus leidžiama mažesni leidiniai, bet jų dar ant rankų nėra, nors Literatūros Komisija jau darbuojasi.

Man besirupinant leidiniais užtikau "Lietuvos žiniose" iš rugpiučio 3 d. šį straipsnį: "KAIP SURASTI LEIDĖJAS?"

P. St. Česulis yra parašęs literatūros teorijos vadovėlį. Savo rašinio pagrindas autorius padėjo žinomo rusų profesoriaus Ovsianiko — Kulikovskio literatūros teorija. Vadovėlis parašytas gražia ir visi taisyklinga kalba, kurios p. Č., kaip žinau, yra mokovas. Geras literatūros teorijos vadovėlis mūsų mokykloms esąs labai reikalingas, nes vienintėlis tos rusies p. Bizauskio darbas jų nepatenkinas. Apie tai rašė ne kartą prof. Jablonskis ir kiti, apie tai žinąs ir kiekvienas mokytojas, kuriam tas dalykas, šiaip ar taip, rupi. Pats p. Č., budamas Ukmergės gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoju, p. Bizausko vadovėliu naudotis negalėdavęs, o turėdavęs vertis kompiliaciją.

Taigi taip reikalingas naujas vadovėlis parašytas. Gerai ar blogai darbas padarytas, pasakys vadovėlio kritikai. Tik kaip

dabar jis išleisti? I kurį leidėją su tokiu rašiniu pirmiausia kreiptis? Aišku, kad į Šv. M-jos Knygų Leidimo Komisiją. Jeigu ši įstaiga, privalanti rūpintis pirmiausia vadovėliais, eikvoja pinigų tokiems leidiniams, kaip Sudermano drama — ir dar netiksliai Puidos išversta — (žr. "L. žinių" 15) n. recenziją), tai literatūros teorijos vadovėlių, kad ir jis ne puikiausiai būtų parašytas, turėtų išleisti. Ar gi čia svarbu, kas Komisijai, leidžiančiai knygas tautos pinigais, rankraštį įduos — artimas jai Puida, ar tolimas Česunas? Bet išėjo kitaip.

Komisija padavė vadovėlių peržiūrėti specialistui p. M. Biržiš-kai. Nors kritikas išsiuoseęs vadovėlių purtino (kibo net prie autoriaus pavardės — kodėl ne Česunas, o Česunas?), bet vis tik padarė išvadą, kad vadovėlis reikia išleisti, tik jeigu Šv. M-ja jį išleis tai išeis, kad M-ja jį rekomenduojanti kaip jau visai gera.

Komisija vadovėlių gražino au-toriui, o sau, matyti pasiliko leisti ir rekomenduoti Sudermano dramų netikusius vertimus. Iš tikro! Leis jį, mat kokio ten nežinomo Česuno (dargi ne Česuno) vadovėlių.

P. Česunas tikrai niekam nežinomas žmogus, nes jis — vienas iš tų, kurie dirba, kaip skruzdės, ir kovoja dėl gimtojo krašto laisvės nuo savo jaunų dienų tyliai ir nežymiai. Dirba ir kovoja tikrai ir nuosirdžiai, neįžeidodamas už tai nei garbės, nei dvaro, nei banko, nei muilo fabriko ar kitokių panašių savo kovos "vaisių." Bet gyvenime taip jau dedasi, kad šiais vaisiais daugiausia pas mus naudojasi skruzdė iš įvairių kraštų poneliai, kurie, nete-kę ten savo šiltų guštų, atsiminė, kad jie "irgi lietuviai," ir kad jiems skruzdės ir ne skruzdės jau naujas guštas prirengė, net pačiose viršūnėse. Ar ne charakteringa, kad vienas iš tokių ponelių, kol Rusijos šiltoji guštoj tupėjo, sakė: "Čiem skorėje Litva obrusėjė, tiem budėt lučše dlia neja," o kai atskrido Lietuvon, tuojau tapo jos... At-eis laikas, ir šitie poneliai vėl kraustysis Rusijon, o skruzdės tikrai pasiliks ir dirbs, kaip dir-bė.

P. Č. visą laiką buvo Ukmer-gės, paskiau Kedainių, apskri-ties pradedamųjų mokyklų instruktoriu ir džiovos kankina-mas ne tik savo tiesiogines pa-reigas ėjo, bet ir visuomenės darbo neužmiršdavo. Išsteigęs Ukmergės Gynimo Komitetui, p. Č. važinėjo sulenkintoje pafro-nėje, sakydamas prakalbas ir rinkdamas musų kariuomenei kailinius, pirštines ir kitokias aukas. Pats tuo tarpu buvo pus-nuogis, nes bėgant iš Ukmergės nuo lenkų žuvo jo skylėtās pal-telis ir visas jo "turtas." Berinkdamas tas aukas labai per-šalo, ir liga pradėjo baisiai kan-kinti. Neužilgo apkurto, o nuo didelio kosėjimo gerklė užkimo. Instruktoriaus pareigų jau ne-begalėjo eiti ir su Šv. Ministeri-ja teko atsiskaityti. Ši niekuo-met laiku algos nemokėjusi, už-dirbtas markes taip iškeitė į li-tus, kad ligonis gavou... na, visi žinote, kiek galėjo gauti.

Kur dabar jam, kai jau niekam nebereikalingas, nenaudin-gas, dėtis? Dabar jis be rubų, be marškinių, be duonos, be vie-no cento kosėja kriaguoja vie-noje sodžiaus bakužėje, kurioje yra seniai jam rodo pirštų į du-ris. O kur gi eiti iš svetimos ba-kužės? I ką? Šiomis dienomis jis man rašė, kad tai vienintėlis

ir tikras išėjimas, kad tai ne sa-natorija, i kurią jam duryš už-darytos, bet vis tik prieglauda. O mirti labai nenorėtų. Rodosi, sako, daugiau nieko nebenerė-čiau, tik matyti saulę. Jaunas dar žmogus.

Aš, paduodamas apie p. Č. šias žinias, visai atsitraukiau nuo savo temos, bet prašau už tai manęs nebarti. Išskelti aikš-tėn šį antrąjį ir jam bausių, mu-sų gyvenimo reiškinį kitos pro-gos neturėjau. Žinau, kad ligoni-ui savo šitomis žiniomis pada-rysiu didelį nemalonumą. Bet vis tiek jau! Tegū valdžia, vi-suomenė, ypačiai draugai moky-tojai, na, ir tautos atstovai, ku-rie taip lengvai tai braukia, tai vėl palieka biudžete automobilių pozicijas, kreipia savo akis ir į panašius reiškinius, supranta-mus dar caro laikais, bet nedo-vanotinus šiandien.

Baigdamas noriu dar pažymė-ti spaustuvės "Raidė" "apsiėji-mą" su kalbamuojų vadovėliu. Priėmė jį iš manęs spaustuvės vedėjas Puodžiūnas. Atsakymą duoti pats pasižadėjo po švai-tės, o išlaikė apie du mėnesius. Teko nuolat rėplioti pas jį ant Žaliojo Kalno atsakymo, — ir vis nesidrovėdamas pameluoja. "Raidės" specialistams, ir p. Busilui, ir p. Girai, vadovėlis patinkas, tik vienam jų vienoje vietoje esą nesuprantama, ant-ram nepatike, kad autorius įdė-jęs tik vienų katalikų ar vienų nekatalikų poetų eiles. Aš, iš-girdęs iš p. Puodžiūno šią "mur-drą" kritiką ir pats nusteubau, kaip autorius, rašydamas vado-vėlių, galėjo praziopsoti politikos reikalą. Gal dėlto sunku jam ir leidėjas rasti.

Šiuo tarpu ligonis visų kančių kankinamas baigia versti Tol-stojaus "Prisikėlimą" ("Voskresen-senije"). Laiške jis klausia ma-no nuomonės, ar atsiras šiam vertimui leidėjas? Atsakiau, kad ne. E. Šukevičius.

Man rodos, kad TMD. galėtų išleisti Literatūros Vadovėlį, o svarbiausia dėlto, kad parėmus ir sušelpus ligoje ir varguose paskendusių Lietuvos karžygių p. St. Česuną. Mes čia Amerikoje TMD. nariai ir neturime tos ru-šies vadovėlio, o kita galėtume susitarti su "Varpo" bendrove, kad ji galėtų atsispauti ir Lie-tuvoje platinti, nes iš viršuje tilpusio p. E. Šukevičiaus straipsnio, matyt, jog p. Česuno vadovėlis, perėjus, visas peda-gogines rankas, yra tinkamas ir atsakas mokykloms rankve-dis.

Ką sakote ant šio mano pa-geidavimo TMD. Centro Valdy-ba ir visi TMD. nariai? Atsilie-pkite organe, kad TMD. c. v. ga-lėtų daryti žygių tuoj susinešti su E. Šukevičium ir "Varpo" B-ve?

Šiais 1923 metais mes jau tu-rėjome "Psichologijos Vadovė-lį," "Emocijos ir jų kultura," "Kandidą," ir dar dabar TMD. Centro Valdyba gamina agitati-vę brošiūrėlę apie TMD., ma-nau, jog ir ją kiekvienam nariui suteiks, taigi jau šiais metais mes, nariai, gavome užtektinai knygų; ateinančiais metais gau-sime I-mąjį tomą "Visasvieti-nės Istorijos" ir jeigu dar vieną ar du mažesniu veikalu mums Centro Valdyba suteiks, tai visi busime užganėdinti. Tik ku-daugiau rašykites prie TMD. ir joje dirbkime ir viešai dalyvau-kime. Kiek matyt iš Centro Valdybos pranešimų, kad ji dir-ba ir rupinas TMD. reikalais; tik dabar reikalinga, kad patys nariai šiek tiek daugiau pasiru-pintų apie TMD. prirašinėdami naujus narius ir viešai visur dirbdami.

Tiek šiuo sykiu.

M. Bėdulis.

BIZNIERIAI, GARSINKI-TĖS "SANDAROJE."

Straiptnis XVII. Ipratimai. 'pratimai yra pasekėme atkartotinių veiksmų. Kadangi kudiškis neatiskiria blogo nuo gero įpratimo, motinos pri-valumas būtų daboti, kad tiktai geri įpročiai būtų užvedama ant minties, kadangi labai sunku atminti kudiškį kuomet jis jau pramoko kokio įpro-čio.

Reguliariskumas yra kertonis ak-nuo, ypatingai kalbant apie kudiškio kuno funkcijas, valgyimą, miegojimą, ėjimą lauk. Reguliariskumas reiskia sistema, ir jei motina tikisi gauti šiek tiek paisio ji turi sistematuoti kudiškio priežiūrą.

Vidurių Imokinimas. Kudiškį galima pramokinti ištuštinti vidurius tinkamai gana anksti. Jauniausias kudiškis pramoks nau-dotis puodu jei jis bus ant jo pasodina-mas reguliarišku laiku kasdieną. Reguliariskumas yra pirmos svarbos da-lykas. Geriausias laikas yra po pus-ryčių, ir nereikia paisyti jokio darbo ar smagumo, kuris kliudytų šitam. Iš pradžių iš motinos bus reikalaujama begalinės kantrybės, bet rezultatas gerai apmokės pastangas. Motina tu-rėtų įsitęmyti valandą kada kudiškis pridriba palą. Sekancią dieną ji tą pačią valandą turi palaikyti kudiškį ant puodo. Puodą galima laikyti ant keliu, taip kad kudiškiui atsisėdus jo nugara remtųsi į motiną. Jei reikalin-ga tai laikyti penkis ar dešimt mi-nutų. Paaugėjus, kudiškį galima pra-mokinti mykti, stenėti, ar kitu koku būdu duoti žiniją, kad laikas atėjo. Motina turi būti kantri, bet galų gale daug laiko bus sutaupyta. Perdėti svarbą šito įpratimo negalima.

Nors daugelį sykių normalus, svei-kas kudiškis nereikalauja gydymo priežiūros, bet tai laimingas atvejis retai pasitaikas. Jeigu kudiškis nes-ijaučia gerai, arba nesiplėtoja taip kaip reikia, motina neturėtų vilkinti pasitarimo su gydytoju. Iš kitos pu-sės, normalus kudiškis, jei jam sutei-kiamas tinkama priežiūra, rupesnis ir tinkamas maistas, ar tai iš turto pe-nėjimo ar tai iš Borden's Eagle Pie-no, kuomet motinos pienas išsenka, turėtų išaugti tiesiai į sveiką, norma-lų vaikiuką. Milijonai ir milijonai ku-dikių išaugo į drutus berniukus bei mergaites iš sukombinavimo geros motiniškos priežiūros ir drutinančio maisto, kurį suteikė Borden's Eagle Pienas. Idant Lietuvė motina žinotų apie Borden's Eagle Pieną, The Borden Company atspausdino Lietu-vių kalboje pilnas penėjimo instruk-cijas parodančias kaip prirengti Borden's Eagle Pieną kudiškiam įvairių amžių. Jei norit kopiją šitų instrukci-jų išpildykite vieną iš kuponų, kur pa-tėmysit paskelbimuose, ir prisiųskit ji kompanijai, o ji su noru pasius jums visai dykai, drauge su dailia knyga.

Skaitykite šiuos straipsnius kas savaitę ir pasidėkite ateičiai.

NEPARASTAS PASIULYMAS LYTIŠKAI NUSILPNEJUSIEM VYRAMS.

Lytiškai nusilpnėję vyrai, kaip po nervuoti, išgyja ant visados. Išsigy-dysit vartodami NOVO. Todėl, ir ga-lima pavadinti stebėtinu, kuris jau tukstancius išgydė lytiškai nusilpu-sius vyrus. Jei varginą nerviškas nu-silpnėjimas, jei nustojes vyrškumo, jei turite melanholiją, šaltas rankas ir kojas, galvą skauda, skaudėjimą ar ba vidurių užkietėjimą, iš priešzsties paeina bausis sapaui ir abelnai kas tik apsiireiskia žmonėse. Kaip pasi-naudojo kiti, tai pasvitksit ir jus nau-dojant NOVO. Tą budą vartojant, trumpame laike tapsite tvirtu, sveiku laimingu, jei tik laiku vartosit. Pa-vyzdžiui, kad pertikrinus jus tuomi, pasiūsime NOVO ir tikrai persitik-rinsit, pasiūsime VELTUI tiek, kad pilnai užteks ant 15 dienų, jei tik prisiūsit pavardę antrašą ir 50c. pašto ženkleliais arba pinigais apmokėji-mui persiuntimo lėšų. Meldžiū at-kreipti atyda, kad tai ne yra per ma-žas pamėginimui pakelis, užteks ant 15 dienų. Šis pasiulymas yra ant ap-rubežiuoto laiko. Parašykite mums be vilkinimo, paminėdami laikraščio var-dą, kuriame matėme šį paskelbimą, o mes išsiūsime minėtas gyduoles tuo-jaus.

NOVO COMPANY
Box 33, Dept. 44, Brooklyn, N. Y.

Pr. Žyvas

Parduodu laivakortes, ge-riaušų laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apraudžiū nuo ugnies namus, automobilius ir tt. OFISO ADRESAS:

1836 N. Main St.,
Scranton, Pa.

KODEL Visiems REIKIA Skaityti "TELEGRAMAS"

Jis savo Turiniu yra Tikras Lietuvių Laikraštis. Jis Tikrai Rupinasi Placios Visuomenės Reikalais. Jis yra Tikras Apšvietos Šaltinis. Jis yra Uolus Musų Tautos Gynėjas. Jis yra Pilnas Įvairių, Įdomių Straipsnių ir Žinių, ir Jis yra Pigiausias už visus kitus mūsų laikraščius, nes Jo prenumerata TIK \$1.00 metams.

UŽSIRAŠYK JĮ ŠIANDIEN!

TELEGRAMAS

666 WEST 18-th STREET, CHICAGO, ILL.

PASISKUBINKIT UŽ SIRAŠYTI "DIRVA"

Nuo 25-to numerio "DIRVOJE" spaudinama garsaus vi-so pasaulio literatūroje Eugene Sue Romanas antgalviu "Amžinasai Žydas." kaina metams \$2.

NAUJAUSIOS KNYGOS IS LIETUVOS

Tik ką gavome naujų knygų iš Lietuvos.

- 1) Kurybos Keliai, iliustruota, kaina \$1.;
- 2) Gaigės, dvi-mėnesinis žurnalas, iliustruotas, NN. 1 ir 2, kaina po \$1;
- 3) Kauno miesto albumas, 54 paveiksai Kauno, kaina \$1;
- 4) Traukinys, Juozo Tysliavos eilės, kaina 25c.;
- 5) Kelio-nė aplink pasaulį per 80 dienų, Julio Verno, su Kalpoko pieštais paveikslais, kaina \$1;
- 6) Ant Politikos Laktų. Politinio šaržo Albumas 35 spalvotu paveikslai. Piešė Ad. Varnas, tekstą parašė Vaižgantas, kaina \$2. Agentams nu-leidžiamė nuosimti. Reikalaujame agentų visuose miestuo-se. Geros sąlygos. Smulkesnis aprašymas telpa "Dirvoje." Užsakymus su pinigais siųskite sekančiu adresu: "DIRVA" 7907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

SUSIVENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGA-NIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI \$500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.89 pomirtinių. Pašalpų išmokėta \$247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiau. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvyne" dova-nai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — \$150, 300, 600 ir 1,000.

Pašalpos skyriai — \$6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.

platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.

307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Dideles Dovanos

Laikraštis "VIENYBĖ" eis TRIS SYK ŠAVAITĖJE prad-edant su RUGSĖJO 1 D., 1923 M. Prenumerata nuo nau-jų metų \$4.00.

Visiems, kurie naujai užsirašys laikraštį "VIENYBĖ" me-tams, gaus dvi dideles dovanas. Vajus prasideda su Birželio 1 d., 1923 m. ir baigiasi su Sausio 1 d., 1924 m. Tik tam laikotarpyje bus duodamos dovanos.

DOVANOS

1. — \$1.50 vertės naudingų ir gerų knygų pasirenkant iš 6 grupių.

2.—Kas prieš naujus 1924 metus užsirašys "VIENYBĖ" ant metų tam metinė prenumerata TIK \$3.50.

Adresuokite:

"VIENYBĖ"

193 Grand St.,

Brooklyn, N. Y.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje. NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms. NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenu-meruos NAUJIENAS. NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje \$7.00. Lietuvoje \$8.00.

NAUJIENOS

1739 S. HALSTED ST.,

CHICAGO, ILL.

Vietos žinios.

SIMANO DAUKANTO MOKYKLOS PASEKMĖS.

Mokykla prasidėjo liepos 2 d., užsitarė rugpjūčio 17 d., š. m.

Užsidiarius mokyklai S. D. M. komitetas suruošė pasirodymo vakarėlį, užkvietė vaikučių lankiusių mokyklą tėvus, kad tėvai patys pamatytų savo vaikučių gabumo pasekmes. Nors netikėtai, bet teko ir man vakarėlyje dalyvauti. Išpradžios vakaro taip atrodė, kad jau čia nebus jokio vakarėlio, bet bus vaikų tik klykimas ir trunkamasis po svetainę. Sulaukus aštunto valandos, mokyklos raštininkas B. Kontrimas užėjęs ant estrados paprašė vaikučių, kad nustotų savotiškus žaislus, o imtų už darbo. Tas labai nustebino tėvus, kad jų pačių vaikučiai taip greit nustojo darę triukšmą, ir sustojo į eiles, laukdami, kas bus toliau. Mokytoja Zuzana Neviackienė vadovavo visą programą, kaip tai dainas ir deklamacijas. Pirmiausia vaikučiai padainavo Lietuvos himną, pianu palydėjo mokinė A. Bratėnaitė. Deklamavo sekanti vaikučiai: Adelė Vaigauskaitė, Benis Ivanauskas, Jonina Matuzevičiūtė, Povylas Bratėnas, Vytautas Sabulis, Alena Bratėnaitė, Marcelė Ivanauskaitė, Bronė Pašakarniūtė, Alena Kontrimiūtė. Deklamacijose labiausiai pasizymėjo Bronė Pašakarniūtė, deklamuojama "Varginga Tėvynė." Žiurint į klausytojus daug matėsi, ašaros bėga per veidus iš gaudumo, kuomet maži vaikučiai parodo tokį jausmą savyje deklamuojami.

Antra dalis vakaro buvo: saldumynai, gert ir valgyt. Potam gerb. "Sandaros" redaktorius, pirmo skyriaus vaikučių mokytojas, plačiai paaiškino mokyklos vertę ir kokią naudą mokykla duoda augantiems vaikučiams. Čia tėvai visi suprato mokyklos naudą ir sudėjo aukų mokyklos palaikymui \$32.00. Sakė, aukotojų vardai bus skelbiami vėliau.

Trečia dalis vakarėlio — dainos. Palydėjo pianu Zuzana Neviackienė. Dainavo sekstetas — "Supinsiu dainužė." Ona Roliūtė — "Aš augau pas tėvelį." Marcelė Ivanauskaitė — "Ant marių krantelio." Kvartetas dainavo "Onytė." Jonas Matusevičius, "Vijo vilkas voveraitė" ir "Vieną dieną."

Dainose labiausia pasizymėjo Ona Roliūtė, maža mergaitė, bet labai malonus balselis ir gražus apsiėjimas; scenoje galima daug tikėtis ateityje. Vakarelių surengė mokyklos valdyba: pirm. A. Juodgudis, rašt. B. Kontrimas, kasierius A. Sinkevičius. J. V.

KRUVINA TRAGEDIJA ITALŲ ŠEIMYNOJE.
Pereitą sekmadienį apie 6:30 val. vakare, tuloje italų šeimynoje, 186 N St., So. Bostone, iškilo kruvina tragedija, kur Jacob Castagliola, švento tėvo pilietis prisigėres naminio raugo, dviem šuviais ant stubos laiptų akivaizdoje daugelio žmonių persovė savo moterį.

Minėtoji šeimynoje jau nuo seniau buvo barnių, mat jis prisigėres nuolatos užpuldavo moterį bei vaikus, iš ko kildavo dideli skandalai. Gi užpareitą šeštadienį, kada jie susibarė, tai minėtas italas apleido namus ir visą savaitę prabuvo pas savo tėvus ant Second St. Gi pereitą šeštadienį, kada moteris su vaikais sėdėjo ant laiptų, nuo pajurio atėjo girtas jos vyras ir radęs ją sėdinčią išsitraukė revolverį ir paleido į ją du šuvis, kuri kraujais aptekus krito ant šaligatvio.

Atlikęs kruviną darbą, nuėjo pas policmoną ir jam atiduoda-

mas revolverį pareiškė, kad, girdi, aš atlikau savo darbą nušaudamas moterį, tai dabar gali imt mane. Nors jis tikėjo, kad ją nušovė, bet jam tas nepavyko, nes moteris liko tik sunkiai sužeista ir nugabenta lignonbutin, o žiaurus italas pasodintas kalėjiman. Šios žinutės rašėjui savo akimis teko matyti šią kruviną sceną. **Reporteris.**

PASTABA. Prieš eisiant į spaudą laikraščiu, vietos Amerikonų laikraščiai praneša, kad ta moteris lignonbutyje mirė. — Red.

PERSAUTAS POLICMONAS NUŠOVĖ DU.

Pereito sekmadienio rytą, 1:35 valandą, ant Howard St. netoli Scolay skvėro tulas policmanas Anthony J. Rock susirėmė su naktine padaužų gengia. Kada minėtas policmonas rado stovinčius 5 vyrus, tai jis jiems pareiškė, kad jie skirstytus ir eitų gult. Ant to pasakymo, tuo vienas iš padaužų išsitraukė revolverį ir paleido penkis šuvis į policmoną, kuris sužeistas krito. Gi peršautas policmonas išsitraukė revolverį ir paleido du šuvis į padaužų burį ir du ant vietos nušovė. Iš nušautųjų yra vienas uniformoje jureivis, o kitas, manoma lenkas ar rusas.

SVARBUS SUSIRINKIMAS.

Dramos ir Muzikos Draugijos "Gabijos" bus ketverge, rugpjūčio 30 d., 1923 m., 8 val. vakare, Lietuvių Salėje, So. Bostone.

Gerbiamieji! visus kviečiame į susirinkimą. Yra labai svarbus dalykas aptarti.

D. ir M. D. Gabijos Vald.

"ŽALČIŲ KARALIENĖS" PROGRESAS.

Sužinome, kad su "Žalčių Karalienės" augimu yra šitaip: visa opera galutinai suredaguota, ir tik reikia pabaigt perrašinėjimą, t. y. "klavierausugą" su taisyti. Instrumentavimo yra 415 puslapių ir su jais trys aktai.

Toliaus darbas sparčiai eina, nes komp. M. Petrauskas, po senovei viešėdamas pas d-rą M. Devenį, dirba po kelioliką valandų kasdien, visą laiką pašvėsdamas rašymui "Žalčių Karalienės" — vadinasi jis ten išvažiavęs — "pasilsinti".

ŠEŠI SUŽEISTI.

Rugp. 27 d. dviejuose atskiruose įvykiuose su automobiliais sužeista šeši asmenys tarpe Reading ir Lawrence.

Pirmame atsitikime Benjamin Jacobson'o automobilis buvo nustumtas nuo kelio Vincenzo Mansuri automobilias. Jacobson'o mašina apsvirtė, pavoždami jį, jo pačią ir dukterį. Abi moters biskį sužeistos.

John Graham'o automobilis susidūrė su gatvekariu; automobilis buvo nuvilktas 35 pėdas, bet neapsivertė. Graham ir dvi moters biskį sužeistos.

VISI REMKITE SANDARIEČIŲ PIKNIKĄ.

Sandaros 9 kp. laikys pikniką rugsėjo 2 d., Kazimiero Mazolio ukėje.

33 kuopa, Norwood, laikys pikniką rugsėjo 9 d. Vlado Šameklio ukėje, abudu piknikai prie Everett gatvės, Ellis, Mass.

PARSIDUDA PIGIAI

6-JŲ ŠEIMYNŲ NAMAS, So. Bostone, pačiame pajuryj, su įtaisymais. Galima nupirkti su \$1,500 įnešimo. Rendų neša \$1166 metams. Turi būti parduotas greit. Dėl platesnių informacijų kreipkitės pas

A. F. KNEIŽI
494 Broadway, So. Boston, Mass
Tel. S. B. 0770.
arba 308 E. 9-th St., So. Boston.
Tel. S. B. 1696.

PASKUTINIS ŠIO SEZONO

PIKNIKAS

RENGIA SANDAROS 33 KUOPA, NORWOOD, MASS.
RUGSĖJO SEPTEMBER 9 D., 1923 M.
ANT VLADO SHAMEKLIO UKES,
EVERETT ST., ELLIS, MASS.

(Jei lytų, tai bus rugs. 16 d.)

Kurie norite gražiai laiką praleisti, tai atvažiuokite į viršminėtą pikniką. Ukė yra viena iš pražiausių, nes yra didelė lygi pieva, aplink apaugusį medžiais, kur galima linksmai žaisti.

Taipgi kviečiame visas Naujosios Anglijos Sandaros kuopas į mūsų Pikniką, kaikurius jau pasizadėjo skaitlingai dalyvauti, tikimės, kad nė viena neatsisakys. Taipgi kviečiame visus, kas tik myli linksmai laiką praleisti, bus skanių valgių, gėrimų ir visokių žaislų.

Kviečia RENGĖJAI.

P. S. Automobilias reikia važiuoti Norwoodo keliu iki Everett St., Ellis, Mass., ten užsukti po kairę tiesiai į pikniką. Karais reikia važiuoti iki Forest Hill, nuo ten paimti Washington and Grove St. važiuoti iki Grove St., ten paimt Norwoodo arba Walpole karus ir važiuoti iki Everett St., ten išlipus eiti po kairę keliu tiesiai vieton.

Pranešimas Lietuviams

J. L. Pašakarnis O. D.
AKIŲ SPECIALISTAS.

Persikraustęs į nuosavus namus — naujo ofiso adresas:
447 Broadway, South Boston, Mass.
Tarpe F ir Dorchester Sts.

SO. BOSTON HARDWARE CO.

Kad mes perkėlė savo krautuvę į naują patogesnę vietą, teikiame vietos lietuviams visokį patarnavimą. Mes netik, kad užlaikome visokių reikmenų, bet sykiu taisome: siuvas masinas, baisekelius, žirkles, kirvius ir visokius kitokius dalykus. Visais reikalais kreipkitės į:

SO. BOSTON HARDWARE CO.
379 Broadway, So. Boston, Mass.

J. KLIMAS ir P. BOLYS, Savininkai.

Tel. So. Boston 0122.

34-tas Metinis BALIUS!

RENGIA S. L. ŠV. KAZIMIERO DRAUGIJA
(LABOR DAY) RUGSĖJO 3 D., 1923 M.

Lietuvių Salėje

Kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass.
Prasidės 2 val. po pietų ir trauksis iki vėlumai.

Visi seni ir jauni yra kviečiami į šio sezono pirmą Balių. Bus visokių valgių ir gėrimų ir grieš plačiai pagarsėjus sviete BENOIT'S PEMBROKE INN ORKESTRA.

Visus kviečia Atsilankyti S. L. Šv. Kazimiero Draugija.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nuilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sužadysite pinigų ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT.

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra maloni kombinacija. Tos nesvarios baltos pleiskanų lupynos sunaikina gražiausius kiekvieno plaukus.

Ruffles

yra mirtinu priešu pleiskanų. Tik kelis kartus panaudojus jas iš galvos visiškai pranyks pleiskanos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudokit **Ruffles**.

Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiunčiame tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & Co.

104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

NEGALĖJO SUVIRSKINTI SAVO MAISTO.

Dabar jaučias geriau negu kuomet per 20 metų.

Ponas John Richard iš Woon'o, R. L. duoda tokį nuostabu pareiškimą: "Dabar aš jaučiuos daug geriau negu aš kuomet jaučiaus per 20 metų. Kuomet aš sugrįžau iš karo su ispanais, tai aš buvau visai susinaikinęs. Per 4 metus aš nesitikėjau, kad aš pasitaisyčiau. Aš išmėginau mažne viską, kas tik yra ir pradėjau imti Nuga-Tone'ą. Ilgą laiką aš negalėjau valgyti to, ko aš norėjau ir turėjau skausmus visose kuno dalyse ir negalėjau nieko suvirskinti. Bet šandien aš esu visai kitas žmogus. Aš turiu gerą apetitą ir gerą sveikatą. Ačiu jusų stebuklingam Nuga-Tone'ui." Šitas didysis sveikatos ir stiprumo taisytojas turi tukstančius tokių draugų. Pamėgink jį pats ir įsitink. Vienam pilnam mėnesiui gydysis tik

PAVEIKSLAI

Kurie buvotė Sandaros Pikniko, liepos 4 d., Framingham, Mass., kur buvo traukiami paveikslai, tai jei norite gauti užsisakykite. Sampalus galite matyti Sandaros ofise. Paveikslai labai gražūs, 4 pėdų ilgio ir 8 colių platumo. Iš kitų miestų kreipkitės pas

J. T. ČERNIUS,
8 Vernon St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA SPAUSTUVĖ

Lietuviškos ir Angliškos raidės. Turi būti parduota tuojaus. Kreipkitės: 332 W. Broadway, South Boston, Mass.

Dr. Tessmer

DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
viršuj "Iver Johnson" krautuve
Patyręs dentistas priimanomas kainos. Atdara 9 A. M. iki 6 P. M. Nedėliomis 11 iki 12 P. M., Tel. 3310 Park.

Dr. Ignotas Stankus

1210 So. Broad Street
Philadelphia, Pa.
LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokas ligas) IR CHIRURGAS (daro visokas operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedėliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

A. O. ŠALNA (SHALNA)

LIETUVIS ADVOKATAS
Baiges du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name (antros lubos)
366 W. Broadway, So. Boston.

UŽSIRUKYKITE!

Geriausis Cigarai
22 Karat 8c.; 2 už 15c.
Westwood 10c.; 10 už 95c.
Unijistų rankom dirbti.
MAX SCHUBERT
Fabrikantas
473 W. Broadway ir
Dorchester Street,
So. Boston, Mass.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausia kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

P. J. AKUNEVIČIUS.

258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.

Gyvenimo Tel. 2024-J.

\$1.00. Nuga-Tone'ą parduvinėja visi geresnieji aptiekininkai pizingtai garantuodami, kad suteiks pilną patenkinimą, arba pinigai bus sugrąžinti (garantiją rasi prie kiekvienos bonkelės), arba tiesiog pasiųs apmoketu paštu National Laboratory, 1038 S. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems \$1.00.

3 Automobilai

Turi būti greitai parduoti, Buick coupe 1920 metų naujai sutaisytas ir numaliavotais, prekė \$750.00. Studbaker 1918 metų, septynių pasaziery gerame padėjime, prekė \$175.00. Badilac 1915 metų septynių pasaziery naujai sutaisytas ir numaliavotas, prekė \$450.00. Mes parduodame senus automobilius pigiai todėl, kad mes juosius gauname mainais ant naujų Buick automobilių.

NAUJI BUICK'AI 1924
Jau čionai ir mes parduodame juos ir taipgi išmainome ant senų. Taipgi parduodame visokias automobilių dalis (parts), išmainome senas baterijas ant naujų. Parduodame visokias automobilių reikmenis Lietuvių garažuje prie "Court House."
BROADWAY GARAGE.
541 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 1370.

Vienatinė Lietuviška Bostone

APTIEKA

Receptus sutaisom Europos ir Amerikos Daktarų.
Užlaikom visokius vaistus, nuo įvairių ligų. Taipgi visokias šaknis, žoles ir žiedus. Tikra Lietuviška Trejanka 50c. Prisiunčiame Vaistus ir per paštą.
Oficialiai įgaliojiniai Lietuvos "VAISTILIOS."
Jeigu kokių nors vaistų negautumet kitur, rašykite pas mus, mes turime. Atsakymui prisiųskite pašto ženklelį.
K. SIDLAUSKAS
Provizorius.
373 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Ofiso Tel. S. B. 441

W. Newton 1463-W.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie įkimo ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

Ofiso Tel. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Malima susikalbėti ir Lietuviškai.
Ofiso valandos:
Rytails iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
586 Broadway, So. Boston.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O. D.

Akių S. c. e. j. a. l. i. s. t. a. s.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatvių, South Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston, 502

Tel. S. B. 2488.

DR. J. C. LANDZIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,